

AKTUALNOŚCI

Teresa Kaźmierak

Dni Urzędowa 2010

Jubileusz 20-lecia samorządu gminy Urzędów Jubileusz 25-lecia Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej

Jak każdego roku, wiosną w naszej gminie obchodzone są dni miejscowości. Tym razem świętowane były w dniach 29–31 maja 2010 r.

W sobotę 29 maja o godz. 10.00 w kościele parafialnym w Urzędowie została odprawiona msza św. z okazji jubileuszu 20-lecia samorządu gminy Urzędów i 25-lecia Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej. Homilię wygłosił wieloletni proboszcz parafii Urzędów ks. kan. Aleksander Baca. Dalsza część uroczystości miała miejsce w ZSO im. Władysława Jagielly w Urzędowie, gdzie odbyła się uroczysta sesja. Otwarcie obrad XL sesji V kadencji Rady Gminy Urzędów dokonał przewodniczący Rady Gminy Marek Przywara. Powitał radnych obecnej kadencji i czterech minionych, a także wszystkich gości przybyłych na uroczystą sesję związaną z obchodami 20-lecia powstania samorządu terytorialnego i nadania sztandaru gminie. Poprosił o powstanie i uczczenie minutą ciszy pamięci ofiar katastrofy pod Smoleńskiem. Następnie odczytał okolicznościowy referat dotyczący 20-lecia samorządu terytorialnego.

Kolejny referat wygłosił dr Marek Klimek – dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Popkovicach. Tematem tego referatu był samorząd gminy w III Rzeczypospolitej – 20 lat doświadczeń na przykładzie województwa lubelskiego – osiągnięcia, porażki i perspektywy. Następnie głos zabrał Jan Woźniak – wójt gminy Urzędów. Przedstawił również prezentację multimedialną dotyczącą 20 wybranych inwestycji na 20-lecie samorządu. Ważnym punktem tej uroczystej sesji było przyjęcie uchwały w sprawie stanowiska Rady Gminy Urzędów w związku z obchodami jubileuszu 20-lecia samorządu terytorialnego.

Zyczenia z okazji jubileuszu złożył przedstawiciel Ukrainy. Z tej okazji wręczył wójtowi berło. Z życzeniami wystąpił również przedstawiciel delegacji węgierskiej. Leszek Kraczkowski, reprezentant wojewody lubelskiego i dyrektor Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców, odczytał list gratulacyjny, jaki pani wojewoda skierowała do gminy jak i do TZU. Wręczył również dyplomy uznania dla: Tomasza Wyki – prezesa TZU, Stanisława Tompolskiego – długoletniego pracownika Urzędu Gminy w Urzędowie oraz dla Antoniego Sochala – byłego przewodniczącego Rady Gminy Urzędów. Następnie Piotr Janczarek, reprezentant Urzędu Marszałkowskiego i z-ca dyrektora Departamentu Gospodarki i Innowacji, odczytał list z życzeniami skierowany od marszałka województwa lubelskiego. Starosta kraśnicki Tadeusz Wojtak złożył gratulacje pracownikom gminy i jednostkom organizacyjnym za szczególne wykorzystanie okresu 20-lecia samorządu oraz wyraził słowa uznania dla współpracy powiatu z samorządem. Andrzej Bień-

ko, dyrektor ARiMR w Lublinie, w swoim wystąpieniu stwierdził, że gmina Urzędów jest jedną z najbardziej aktywnych gmin w województwie lubelskim. W uznaniu za współpracę Kapituła ARiMR przekazała medal za zasługi dla rolnictwa. Medal otrzymali: wójt gminy Urzędów Jan Woźniak i przewodniczący Rady Gminy Marek Przywara. Kolejnym gościem, który zabrał głos, był Wiesław Litwiński – burmistrz miasta Annopol. Podziękował wójtowi za pracę włożoną w rozwój gminy i wręczył statuetkę, która będzie przypominać ten dzień. Andrzej Łysakowski, wójt gminy Wilkołaz, wyraził słowa uznania dla pracy wójta i pracowników gminy. Aleksander Piechnik, prezes PFRON w Lublinie, odczytał list gratulacyjny, który złożył na ręce wójta. Jan Grzebuła, wójt gminy Dzierzkowice, pogratulował osiągnięć i dokonań w okresie 20-lecia.

Wójt Jan Woźniak prezentuje sztandar samorządu gminy podczas uroczystej sesji Rady Gminy Urzędów

Kolejnym punktem programu było wręczenie sztandaru przez przewodniczącego Rady Gminy Marka Przywarę na ręce wójta gminy Jana Woźniaka. Po dokonaniu prezentacji sztandar został przekazany pocztowi sztandarowemu. Po tym podniosłym momencie poproszono wszystkich fundatorów o dokonanie aktu wbijania symbolicznych gwoździ w drzewce sztandaru. Następnie odbyło się uroczyste wręczenie odznaczeń dla zasłużonych samorządowców z naszej gminy. Tadeusz Wojtak, starosta kraśnicki, udekorował Medalem Starosty Kraśnickiego p. Mirosława Węclawskiego oraz p. Annę Gałkowską. Na zakończenie wójt wręczył statuetki zasłużonym samorządowcom i osobom współpracującym z samorządem. Statuetki otrzymało 55 osób. Podczas uroczystości nie zabrakło akcentów międzynarodowych. Gościliśmy przedstawicieli samorządów miast partnerskich: Nádudvar z Węgier i Stara Wyżiwka z Ukrainy.

Po południu rozpoczęły się obchody 25-lecia Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej. Walne Zgromadzenie TZU, które odbyło się w Gminnym Ośrodku Kultury w Urzędowie dokonało podsumowania dorobku 25-lecia oraz wybrało nowy Zarząd. Prezesem Towarzystwa na kolejną kadencję wybrano Tomasza Wykę. Wiceprezesami zostali: prof. Marian Surdacki i Andrzej Słowik, sekretarzem Bożena Mazik, skarbnikiem Zofia Kraszińska. Dr Małgorzata Ciosmak, Anna Wnuk, Andrzej Rolla i Tadeusz Surdacki zostali członkami Zarządu. Powołano Komisję Wyborczą w składzie: Zdzisław Cieśliski, Kazimierz Puacz, Grzegorz Cieśliski. W skład Komisji Uchwał i Wniosków weszli: Andrzej Rolla, Anna Wnuk, Ryszard Zieliński. Do Komisji Mandatowo-Skrutacyjnej wybrano: Zdzisława Latosa, Władysława Solisa, Halinę Kołbuk. Ustanowiono również Komisję Rewizyjną w składzie: Elżbieta Smolińska, Marian Tracz, Leszek Gozdalski. Według listy obecności w Walnym Zgromadzeniu uczestniczyło 48 osób.

Otwarcia Walnego Zgromadzenia dokonał prezes Tomasz Wyka. Swoje wystąpienie rozpoczął od nakreślenia rysu historycznego Towarzystwa, nawiązując do I Zjazdu, który odbył się 12 maja 1985 r. Wtedy to sprecyzowano cele Towarzystwa. Przypominał również dokonania w ciągu tych 25 lat, m.in. organizację Dni Urzędowa, Tygodni Kultury Zdrowotnej, Dni Kultury Rolnej, odsłonięcia pomników i tablic, wydawnictwa. Następnie głos zabrał przewodniczący Zespołu Redakcyjnego prof. Marian Surdacki. Z radością stwierdził, że w Zespole Redakcyjnym jest kilka młodych osób, co rokuje dobrze na przyszłość. Podziękował za pracę w redakcji „Głosu” ks. Aleksandrowi Bacy, Tadeuszowi Surdackiemu i Tomaszowi Wyce oraz wyraził nadzieję na kontynuację działalności.

Spośród zaproszonych gości jako pierwszy głos zabrał wójt gminy Jan Woźniak. Podziękował za długoletnią współpracę zasłużonym członkom Towarzystwa, wręczając im okolicznościowe statuetki. Otrzymali je: mgr Tomasz Wyka – prezes TZU, ks. kan. Aleksander Baca, prof. Marian Surdacki, mgr Tadeusz Surdacki, mgr Henryk Dąbrowski, mgr Bożena Mazik oraz dr Domicela Pomykańska-Wośko. Z gości zaproszonych głos zabrali również: ks. Aleksander Baca, prof. Gach z KUL-u, mgr Henryk Dąbrowski, Stanisław Gajewski. Gratulowali jubileuszowi i deklarowali dalszą współpracę. Ponadto pani Bożena Mazik poinformowała zebranych, że przy Zespole Szkół w Skorczycach posadzono dąb poświęcony pamięci aspiranta straży więziennej Aleksandra Chudzickiego zamordowanego w Twerze. Wysłęła sugestię, aby posadzić dęby upamiętniające pozostałych urzędowiaków będących na liście katyńskiej. Walne Zgromadzenie TZU nakreśliło także główne kierunki działalności Towarzystwa na najbliższe lata.

Postanowiono dokonać zmiany statutu celem przekształcenia TZU w organizację pożytku publicznego, poczynić starania o pozyskanie nowych członków, podjąć działania zmierzające do zorganizowania drużyny harcerskiej oraz dokończyć prace nad wydaniem monografii. Wieczorem w sali GOK odbył się przyjęty z wielkim aplauzem koncert Piotra Szczepanika.

W niedzielę 30 maja kontynuowano obchody Dni Urzędowa. Po południu poczty sztandarowe oraz uczestnicy uroczystości przemaszerowali sprzed budynku GOK na Rynek w Urzędowie, gdzie złożono kwiaty przy pomniku 600-lecia. O godz. 14.00 na stadionie sportowym „Orla” Urzędów odprawiona została msza św. polowa w intencji mieszkańców gminy Urzędów, w trakcie której poświęcony został sztandar samorządu gminy.

Występ artystki z ukraińskiej Starej Wyżiwki

Po uroczystościach oficjalnych odbył się festyn rekreacyjno-sportowy, który trwał do późnych godzin nocnych. Na scenie wystąpiły amatorskie zespoły artystyczne działające przy Gminnym Ośrodku Kultury i na terenie gminy. Po raz kolejny gościła u nas kapela „Lwowska Fala”, która została bardzo ciepło przyjęta przez zgromadzoną publiczność. Koncerty swoich lokalnych zespołów zaprezentowały również miasta partnerskie: Nádudvar z Węgier i Stara Wyżiwka z Ukrainy. Gwiazdą wieczoru był Szymon Wydra & „Carpe Diem” owacyjnie przyjęty głównie przez młodzież. Na zakończenie festynu wystąpił Łukasz Chmielik z pokazem sztucznych ogni „Fireshow”.

W ramach Dni Urzędowa odbyło się wiele wystaw i imprez towarzyszących, takich jak: wystawy rękodzieła artystycznego, prac plastycznych, zbiorów urzędowskiego Klubu Kolekcjonera, stoiska promocyjne Przedszkola Publicznego i Zespołu Szkół im. Orłąt Lwowskich. Natomiast Koła Gospodyń Wiejskich przygotowały stoisko z potrawami regionalnymi.

W poniedziałek 31 maja przy ZSO im. Wł. Jagiełły odbył się Finał Wojewódzki Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego oraz pokaz jazdy samochodem rajdowym Mariusza i Wiesława Steców. O godz. 14.00 sprzed budynku GOK wyruszył rajd rowerowy szlakiem 600-lecia.

Obchody Dni Urzędowa zakończył koncert zespołu „Arka Noego”, który zgromadził liczną widownię ze szkół z terenu naszej gminy. Występ tego zespołu obejrzała również 150-osobowa grupa dzieci z terenów powodziowych z gminy Łaziska pow. Opole Lubelskie.

Program obchodów Dni Urzędowa był bardzo różnorodny. Obok chwil uroczystych miały miejsce również imprezy artystyczne i rozrywkowe. Mamy nadzieję, że równie przyjemnie spędzimy Dni Urzędowa w następnym roku.

ks. Aleksander Baca

Homilia na 25-lecie Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej i 20-lecie samorządu

Umiłowani w Chrystusie!

Urzędów dzisiaj obchodzi podwójną rocznicę. Obchodzi 25-lecie Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej i 20-lecie Samorządu. 12 maja 1985 r. z tego miejsca mówiłem: „jest to dzień, w którym zostaje powołane do istnienia TZU”. Kazanie z tej uroczystości zostało umieszczone w jubileuszowym „Głosie Ziemi Urzędowskiej”.

W Urzędowie był zawsze zdrowy patriotyzm, połączony ze zdrową religijnością. Mówiłem w kazaniu, co wpłynęło na ukształtowanie takiego patriotyzmu i religijności. Do młodzieży apelowałem, by uczyła się takiego patriotyzmu i religijności. I mogłem już wtedy oceniać Urzędów bardzo pozytywnie, bo pracowałem w tej parafii już 18 lat.

Walne Zgromadzenie TZU, przemawia ks. kan. Aleksander Baca

Dzisiaj, po 25 latach od powstania TZU, mogę przywołać różne przykłady, przeżycia i refleksje. Niektórymi pragnę się podzielić. Urzędów to miasto królewskie. Król Władysław Jagiełło w 1405 r. nadał Urzędowowi prawa miejskie. Sam był w Urzędowie. W Urzędowie byli też: Władysław Warneńczyk, Kazimierz Jagiellończyk i Zygmunt Stary. Urzędów był obdarzony przywilejami królewskimi. Urzędów wydał wielu sławnych ludzi. Znamy ich. Ostatnio dowiedziałem się jeszcze o Lenarcie z Urzędowa. Przetłumaczył on dzieło historyczne autorstwa J. Flawiusza: *Historia o wojnie ostatniej żydowskiej i zburzeniu Jeruzalem*.

W Urzędowie był zawsze wielki i prawdziwy patriotyzm. Urzędowianie brali udział w wojnach i powstaniach. Szli na tułaczkę, ginęli na Golgocie Wschodu. Takiego ducha przekazywano swoim dzieciom w rodzinnych domach. Tak rodzice uczyli swoje dzieci do ostatnich czasów.

Kiedyś na katechezie miałem temat o miłości do ojczyzny. Opowiadałem jak nasi partyzanci szli na pomoc

powstańcom warszawskim w sierpniu 1944 r. Do Warszawy nie doszli. I pytałem dzieci, czy wiedzą dlaczego nie doszli? Usłyszałem odpowiedź, że ich po drodze wyłapano. I dzieci wiedziały, kto tych partyzantów wyłapał.

Wspominam p. Z. Andrzejewskiego, partyzanta AK, który za przynależność do podziemnego wojska polskiego siedział w więzieniu za PRL. Przy spotkaniach, zwłaszcza w czasie pasterskiej wizyty mówił do mnie: „Ja płacę, jak ksiądz mówi kazania. Oni księdza zaaresztują”. Ten partyzant, patriota urzędowski, zatroskany był o swojego duszpasterza. W roku 1989 byłem w Wielkiej Brytanii. Do Londynu zawiozłem pewne dokumenty i taśmę video z nagraniem uroczystości umieszczenia

ziemi katyńskiej w kościele parafialnym w Urzędowie. W Instytucie Polskim byłem z p. Stanisławą parę minut przez godziną 17. Usłyszałem, że tak późno przychodzimy. Nie można już teraz przyjmować interesantów. A kiedy p. Stanisława powiedziała, że jest tu ksiądz z Urzędowa, natychmiast zostałem przyjęty. Rozmowa była długa, a na zakończenie dostałem wiele książek, które udało mi się przewieźć do Polski. Dzielę się dzisiaj refleksją z tego spotkania, które jeszcze bardziej dowartościowuje Urzędów jako bastion patriotyzmu. Niektórzy tego patriotyzmu nie widzieli. Urzędów za ten patriotyzm był w różny sposób karany za czasów PRL. W stanie wojennym przyszli do mnie na plebanię żołnierze, którzy stwierdzili, że w Urzędowie były kiedyś „bandy”. I powiedziałem im, że pierwszy raz to słyszę, a tyle lat już tu jestem.

Żołnierze „banda” nazywali żołnierzy AK, która tak mocno działała na terenie Urzędowa. Tak ich nauczono w szkołach PRL-u, zwłaszcza w wojsku. Serdecznie im to wyjaśniłem i chyba zrozumieli. Przyznali się nawet, że byli w dzieciństwie ministrantami. O patriotyzmie środowiska urzędowskiego świadczą wszystkie uroczystości związane z poświęceniem pomników. Ta pamięć zachowuje naszą tożsamość.

Nie zawsze jednak i tu w Urzędowie, zwłaszcza w niektórych momentach, była jednolitość. Przeżywaliśmy pewien podział. I wspomnę tu pewne wydarzenia, które utkwily mi w sercu kapłańskim i polskim. Był rok 1985, rok założenia TZU. W sali GOK-u była sesja naukowa. Byli różni ludzie, byli profesorowie z referatami. Witano wszystkich. Nie powitano ks. proboszcza parafii, który był bardzo widoczny na sali. Witano różne instytucje z terenu gminy. Instytucja kościelna, którą reprezentował polski kapłan w sutannie, nie była jeszcze zauważana. Był lęk... Nie wypadało. Dopiero na drugi dzień, również na tej samej sali, nowo wybrany prezes TZU prof. Ignacy

Wośko, jako prawdziwy Polak, mający szeroko otwarte oczy, widział to wszystko i rozumiał. Powitał więc serdecznie proboszcza urzędowskiej parafii, przy wielkim aplauzie zgromadzonych na sali. Podział przez długie lata ery komunistycznej był bardzo widoczny. Przez wiele lat uroczystości dożynkowe gmina obchodziła sama i osobno obchodziła je parafia. Dopiero w 1989 r. uroczystości dożynkowe były obchodzone razem. Pierwszy raz sprzed Domu Kultury ruszaliśmy na boisko sportowe, by odprawić dziękczynną mszę św. za zbiory. Na czele pochodu szła orkiestra, strażacy, władze gminy, milicja, obywatele urzędowscy i proboszcz urzędowski. Ludzie bili brawa i z radości płakali.

W roku 1989 była uroczystość ludowców. Poświęcałem tablicę upamiętniającą ludowca, Błażeja Dzikowskiego. Proboszcza serdecznie witał p. Jarosław Gozdalski. Proboszcz odpowiadał ciepłym słowem: „Tu jest Dom Ludowy i tu jest świątynia parafialna”.

I to jest symbol naszej Polski. Mamy być razem. I szły w Polskę i w świat wiadomości o Urzędowie.

Na uroczystościach urzędowskich bywali przedstawiciele Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, na czele z prof. Władysławem Stążką. To oni potem pisali, że z uroczystości urzędowskich wracali szczęśliwi i ubogaceni wielkimi przeżyciami, tak jak kiedyś wychodzili z katedry lwowskiej.

I to jest Urzędów. To jest Towarzystwo Ziemi Urzędowskiej. 25 lat temu spełniły się marzenia znacznych urzędowian o powstaniu takiegoż Towarzystwa. W kazaniu 25 lat temu mówiłem: „Towarzystwo Ziemi Urzędowskiej spełni wielką rolę, tak dla samego Urzędowa, jego mieszkańców i wszystkich urzędowian rozsianych po Polsce i świecie. Myślę, że swoją działalnością obejmie różne dziedziny życia”.

I za to wszystko dziś dziękujemy Bogu. Za wielki patriotyzm i za głęboką religijność urzędowian. Niech będzie Bóg uwielbiony przy tym ołtarzu i w tej świątyni. Szanowne władze gminy! Szanowny panie wójcie i drodzy samorządowcy! Z 25-leciem TZU przeżywamy dziś 20-lecie Samorządu. Miejcie świadomość swoich zadań. Wasza praca w Samorządzie jest służbą małej ojczyźnie, jaką jest gmina. Spełniajcie godnie swoje powołanie do służby społeczeństwu. Społeczność ta jest wam wdzięczna za wasze poświęcenie i waszą pracę. Macie wspaniałe osiągnięcia w służbie Urzędowowi i gminie. O tym usłyszymy na uroczystej sesji Rady Gminy. 27 maja 1990 r. były pierwsze wybory samorządowe w III RP. Samorządy otrzymały władzę. I przyszedł czas nadziei i zadań. Następował rozwój miast i gmin. Polacy wreszcie mogli zrozumieć, że władza to „my”, a nie „oni”. I rozpoczęła się wielka budowa oparta na historii, kulturze i pamięci. Jan Paweł II przemawiał do władz, przemawiał w naszym parlamencie. Przypominał, że ludzie powinni być zjednoczeni, bo są obywatelami tej ziemi, ale i z obrazem Boga, który czeka na każdego w niebieskiej ojczyźnie.

W centrum działań władzy, samorządów ma być zawsze dobro człowieka. Interesów partykularnych, partyjnych, nigdy nie wolno stawiać wyżej od dobra człowieka, od dobra ojczyzny, tej dużej i tej małej. Kościół jest zawsze przykładem obrony człowieka i narodu. Jan Paweł II mocno podkreślał, że wspólnota europejska i wspólnoty poszczególnych narodów mają być oparte na wartościach, które ją kształtowały. Te wartości, to wartości chrześcijańskie. Jak to pięknie widać w naszej rzeczywistości. Władze samorządowe są zawsze z Kościołem. Tak było przez 20 lat w Urzędowie. Kiedyś modlili się królowie. Modlili się pierwsi założyciele wspólnoty europejskiej. Do-

Nowo wybrany Zarząd TZU, od lewej: Tadeusz Surdacki, Małgorzata Ciosmak, Tomasz Wyka (prezes), Zofia Krasieńska (skarbnik), wójt Jan Woźniak, Andrzej Słowik (wiceprezes), Bożena Mazik (sekretarz), Marian Surdacki (wiceprezes), ks. Aleksander Baca, Elżbieta Kuśmiderska i Andrzej Rolla

piero inni, a zwłaszcza dzisiejsi przywódcy tej wspólnoty, przestali się modlić. A gdyby tak ci przywódcy różnych państw, spotykający się w różnych miejscach Europy, np. w Lizbonie, pojechali do Fatimy... Nie pojedą! Oni mają dzisiaj inną wizję Europy, Europy bez Boga, bez Dekalogu, bez Ewangelii, bez Kościoła.... Oni budują królestwo inne, wrogie wielkim wartościom i ostatecznie wrogie człowiekowi. Drodzy Przyjaciele i Członkowie TZU! Drogie władze samorządowe! Czyńcie tak, jak dotychczas. Budujcie wszystko w oparciu o największe wartości. Miejcie pamięć!

Zakończę przykładem: kiedyś Napoleon wszedł do synagogi żydowskiej, przez nikogo nie rozpoznany. Długo przysłuchiwał się modlitwom Żydów, a potem usłyszał wielki płacz. Po tym nabożeństwie zapytał rabin: „Dlaczego tak płaciecie?” – „To nie wiesz, przecież świątynię nam zburzyli”. Tak, zburzyli poganie świątynię w Jerozolimie w 70 r. po Chrystusie. Ile to już minęło wieków, a Żydzi ciągle płaczą, bo pamiętają. I Napoleon powiedział: „Taki naród, który ma taką pamięć, nigdy nie zginie”.

Miejmy pamięć. Bóg nam we wszystkim dopomoże. Tego dzisiaj ja, długoletni duszpasterz Urzędowa, z całego serca Wam wszystkim życzę. Amen.

Urzędów, 29.05.2010 r.

Leszek Gozdalski

Kronika wydarzeń 2010 r.

Styczeń

W sali GOK dzieci ze świetlicy środowiskowej Gminnego Ośrodka Kultury przedstawiły „Jasełka Misyjne”.

06.01. Spotkanie opłatkowe bielaneek i ich rodziców.

Od **19.01.** do **11.02.** we wszystkich szkołach gminy Urzędów odbyły się eliminacje XXXIII edycji Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej pod hasłem „Młodzież zapobiega pożarom”. W turnieju uczestniczyło ogółem 116 uczennic i uczniów. Turniej odbył się pod patronatem Zarządu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Urzędowie.

Luty

Po raz 26. odbyło się Noworoczne Spotkanie Kół Gospodyń Wiejskich. Wzięło w nim udział ponad 300 członkiń Kół oraz zaproszeni goście. Imprezę uświetnił występ kapeli ze Lwowa „Lwowska Fala”.

05.02. W kawiarni „Starościanka” odbyło się uroczyste spotkanie jubileuszowe Urzędowskiego Stowarzyszenia Dzieci i Osób Niepełnosprawnych, które w styczniu 2010 roku obchodziło dwunastolecie swojego istnienia.

06.02. Odbył się turniej halowej piłki nożnej o Puchar Wójta Gminy Urzędów.

16.02. Urzędowskie Stowarzyszenie Dzieci i Osób Niepełnosprawnych wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury oraz Stowarzyszeniem Trzeźwościowym „Płomyk” zorganizowało spotkanie choinkowe o charakterze integracyjnym, na którym dzieci ze szkół z Urzędowa i Rankowskiego zaprezentowały dwa spektakle teatralne.

18.02. Świętowaliśmy w naszej gminie jubileusz – setne urodziny pani Bronisławy Bogdańskiej z Mikołajówki. Uroczystą mszę świętą w domu pani Bronisławy odprawił ks. dziekan Szymon Szlachta – proboszcz parafii Boby. Uczestniczyło w niej liczne grono rodziny i życiowych przyjaciół. Zaproszenie na tę piękną uroczystość otrzymali również: wójt gminy Jan Woźniak, sekretarz gminy Wiesława Ciupak, kierownik USC Beata Wnuk oraz kierownik PT KRUS Kraśnik Piotr Widomski. Pani Bogdańska otrzymała, za pośrednictwem Urzędu Gminy, list gratulacyjny od prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska.

21.02. Zorganizowane zostało kolejne spotkanie Klubu Kolekcjonera oraz wystawa i kiermasz wyrobów Klubu Rękodzieła Artystycznego „Szydełko”, wystawa prac plastycznych uczestników warsztatów zorganizowanych przez klub, wystawa staroci, meteorytów i numizmatów.

Marzec

01–05.03. Dni Kultury Rolnej – wykłady poświęcone były w szczególności odmianom, uprawie i ochronie warzyw i owoców miękkich, uprawie buraków cukrowych,

dopłatom bezpośrednim, ubezpieczeniu rolników i ich upraw. Omówiono również programy rolnośrodowiskowe oraz możliwości wsparcia inwestycji przedsiębiorstw.

08.03. W Gminnym Ośrodku Kultury odbył się pokaz żywieniowy dotyczący tradycji wielkanocnych zorganizowany przez Koła Gospodyń Wiejskich z terenu gminy Urzędów.

11.03. W Zespole Szkół w Skorczycach odbyła się druga edycja imprezy środowiskowej dla pań „Piękna, Zdrowa i Mađra” 2010 zorganizowana przez Koło Gospodyń Wiejskich w Skorczycach. W imprezie wzięli udział pracownicy i studenci Wyższej Szkoły Nauk Społecznych z siedzibą w Lublinie na czele z prorektor WSNS dr n. hum. Małgorzatą Jedynek, wójt gminy Urzędów Jan Woźniak, dyrektor GOK w Urzędowie Tomasz Wyka, kierownik GOPS w Urzędowie Małgorzata Piłat oraz Małgorzata Piątek.

21.03. Parafialny kiermasz palm i ozdób świątecznych na rzecz misji.

26.03. Nabożeństwo Drogi Krzyżowej ulicami Urzędowa.

27.03. W Szkole Podstawowej w Bobach odbył się Turniej tenisa stołowego o mistrzostwo gminy Urzędów – Boby 2010.

Kwiecień

02.04. Obchody piątej rocznicy śmierci sługi Bożego Jana Pawła II w parafii Urzędów.

11.04. Społeczeństwo Urzędowa uczciło ofiary katastrofy smoleńskiej. W kościele parafialnym pw. św. Mikołaja została odprawiona msza św. za wszystkie 96 ofiar tragicznego lotu do Katynia. Po katastrofie smoleńskiej gmina Urzędów otrzymała od władz miast partnerskich Stara Wyżiwka z Ukrainy i Nádudvar z Węgier kondolencje.

25.04. O godz. 02:14:47 jedna z kamer stacji bolidowej mieszczącej się w GOK-u zarejestrowała przelot bardzo jasnego meteoru – bolidu!

27.04. Odbył się turniej gminny 29. Małego Konkursu Recytatorskiego, w którym wzięło udział 29 uczestników ze szkół z terenu gminy Urzędów.

Maj

03.05. Odbyły się obchody Święta 3 Maja w Urzędowie, które rozpoczęły się przemarszem społeczności lokalnej i władz gminy z orkiestrą strażacką i pocztami sztandarowymi do kościoła parafialnego, gdzie odprawiona została uroczysta msza św. w intencji ojczyzny połączona ze Świętem Strażaka.

Następnie delegacje złożyły wiązanki pod pomnikami marszałka Józefa Piłsudskiego, Orląt Lwowskich i patrona strażaków – św. Floriana.

Na dalszą część uroczystości, która odbyła się w sali Gminnego Ośrodka Kultury, złożyły się: montaż słowno-muzyczny w wykonaniu uczniów Zespołu Szkół im. Leona Hempla w Skorzcycach, koncert chórów: Ochotniczej Straży Pożarnej oraz „Vox Celestis” z wiązką pieśni okolicznościowych oraz występ zespołu dziecięcego Gminnego Ośrodka Kultury.

Następnie zaprezentowali się soliści w krótkim koncercie instrumentów klawiszowych. Obchodom towarzyszyła wystawa prac plastycznych Mirosława Mroza i Aleksandry Pomorskiej.

10.05. 47 dzieci z naszej parafii przystąpiło do Pierwszej Komunii Świętej.

24.05. Ks. bp Mieczysław Cisło wizytował parafię Urzędów. W czasie mszy św. w Sanktuarium św. Otylii udzielił sakramentu bierzmowania 105 osobom.

29.05. Rozpoczęły się obchody Dni Urzędowa 2010 połączone z jubileuszem 20-lecia samorządu gminy Urzędów i jubileuszem 25-lecia Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej. W obchodach Dni Urzędowa uczestniczyli przedstawiciele samorządów miast partnerskich: Nádudvar z Węgier i Stara Wyżiwka z Ukrainy. Uroczystościom towarzyszyła wystawa prezentująca dorobek wydawniczy TZU. Otwarta została również wystawa fotograficzna programu „Równać szanse” pt. „Świat nieznany w fotografiach naszych dziadków” wraz z prezentacją multimedialną. Pełną salę widzów zgromadził koncert Piotra Szczepanika.

30.05. Na boisku sportowym „Orla” Urzędów odprawiona została msza św. polowa w intencji mieszkańców gminy Urzędów, w trakcie której poświęcony został sztandar samorządu gminy. Na festynie rekreacyjno-sportowym występowały liczne zespoły wokalne między innymi kapela „Lwowska Fala”, zespoły GOK z chórem „Vox Celestis”. Gwiazdą wieczoru był „Szymon Wydra & Carpe Diem”. Na zakończenie festynu wystąpił Łukasz Chmielik z pokazem ogni sztucznych „Fireshow”.

31.05. Przy ZSO im. Wł. Jagiełły odbył się Finał Wojewódzki Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego oraz pokaz jazdy samochodem rajdowym Mariusza i Wiesława Steców, natomiast o godzinie 14.00 sprzed GOK-u wyruszył rajd rowerowy szlakiem 600-lecia.

Czerwiec

03.06. W procesji Bożego Ciała bardzo licznie uczestniczyła społeczność Urzędowa.

06.06. W malowniczo położonym na terenie Mikuszeńskiego wąwozu lessowym i torze ATV M1 odbyła się druga edycja Pucharu Lubelszczyzny w kolarstwie górskim Uniqa Toro MTB Cup 2010. Przy wspaniałej pogodzie rywalizowali ze sobą kolarze górscy z całego województwa, a nawet z zagranicy. Organizatorem zawodów był Lubelski Klub Kolarstwa Górskiego w Lublinie i Urząd Gminy w Urzędowie.

Sierpień

04.08. Parafianie przyjęli na nocleg pałników XXXII Lubelskiej Pielgrzymki Pieszkiej na Jasną Górę.

12–15.08. W Urzędowie odbywał się XIV Ogólnopolski Zlot Miłośników Astronomii – OZMA 2010 współfinansowany przez Starostwo Powiatowe w Kraśniku, Urząd Gminy w Urzędowie oraz Gminny Ośrodek Kultury w Urzędowie.

W sobotę 14 sierpnia uczestnicy zlotu brali udział w happeningu „Dogonić Kosmos – Odyseja Kosmiczna 2010”, którego hitem była prezentacja możliwości marsjańskiego łazika „Magma” zbudowanego przez polskich studentów. W zlocie uczestniczyło ponad sto osób z całej Polski oraz z zagranicy. Jednocześnie, w dniach 7–21 sierpnia w Urzędowie trwał obóz astronomiczny „Projekt Perseidy 2010”.

Wrzesień

01.09. Uroczyste otwarcie rozbudowanej i odnowionej szkoły w Rankowskim. Oprócz uczniów i przedszkolaków na uroczystość przybyli: wójt Jan Woźniak, sekretarz Wiesława Ciupak, przewodniczący Rady Gminy Marek Przywara, ks. proboszcz Edward Kozyra, ks. wikariusz Krzysztof Marczak, kierownik GOPS Małgorzata Piłat, dyrektor Przedszkola Publicznego Anna Krawczyk, dyrektor ZSO Zbigniew Gawdzik, z-ca dyr. Małgorzata Marzycka, radni i sołtysi Rankowskiego, Gór i Zakościelnego, członkowie Zarządu Rady Rodziców ZSO na czele z przewodniczącym Ireneuszem Pawelcem oraz rodzice dzieci i kadra szkoły.

02–05.09. XVII Międzynarodowe Warsztaty Garncarskie w Urzędowie, na których gościliśmy grupę garncarzy z Węgier, Litwy i Polski. Oprócz dwudniowych zajęć warsztatowych w ośrodku garncarskim w Bęczynie uczestnicy wzięli udział w sesji naukowej w Gminnym Ośrodku Kultury. Wysłuchali wykładów prof. Mariana Surdackiego *Historia ziemi urzędowskiej oraz jej tradycje garncarskie* i mgr. Zdzisława Latosa *Dzieje garncarstwa urzędowskiego*. Sesji towarzyszyły wystawy wyrobów garncarskich uczestników warsztatów oraz fotograficzne: „Międzynarodowe Warsztaty Garncarskie w obiektywie”, „Jak powstaje garnek”, „Urzędów wczoraj i dziś”. Odbyła się także promocja książki *Garncarstwo i inne rodzaje rzemiosł oraz handel w Urzędowie od XVI do XX wieku*, której autorem jest mgr Zdzisław Latos. W trakcie warsztatów odbyły się rajdy „Rowerem i pieszo do garncarzy”. Ich uczestnicy otrzymali od garncarzy upominki w postaci wyrobów z gliny. Na zakończenie nastąpiło rozstrzygnięcie konkursu garncarskiego. Organizatorzy wręczyli nagrody i pamiątkowe podziękowania. Warsztaty zakończyły się wystawą i kiermaszem wyrobów garncarskich podczas dożynek powiatowych w Kraśniku.

12.09. Uroczyste wmurowano w fundamenty budynku przy ul. Rynek 12 w Urzędowie akt erekcyjny obiektu wielofunkcyjnego, który będzie ośrodkiem obsługi petentów w dziedzinie pomocy społecznej, informacji turystycznej, a także działalności regionalnej.

12.09. Pierwsze w historii Moniak dożynki gminne. Sprzed szkoły wyruszył barwny korowód dożynekowy, w którym uczestniczyła orkiestra strażacka, poczty sztandarowe, starostowie dożynek, władze gminy z wójtem Janem Woźniakiem, delegacje oficjalne, zaprosze-

Dożynki gminne 2010

ni goście, lubelski kurator oświaty Krzysztof Babisz, mieszkańcy gminnych wsi z wieńcami dożynkowymi, dyrektorzy szkół, uczniowie z nauczycielami i rodzice. Po przybyciu na właściwe miejsce uroczystości – przed nowy budynek remizy i świetlicy – rozpoczęła się oficjalna część dożynkowego święta oraz msza święta polowa w intencji rolników i sadowników. Po uroczystościach oficjalnych rozpoczęła się część artystyczna, podczas której mieliśmy okazję usłyszeć i zobaczyć występy reprezentantek Kół Gospodyń Wiejskich z Moniak „Podlipianki” i z sąsiednich miejscowości, zespół „Vox Celestis”, gimnazjalistki z Księżomierzy, chór z Ukrainy oraz koncert zespołów „Diadem” i „For Teens”. Równocześnie odbył się konkurs na najładniejszy wieniec dożynkowy.

15.09. Powołano do życia nowe przedszkole w Moniakach jako filię Publicznego Przedszkola w Urzędowie.

19.09. Przy kapliczce w Skorzcycach odbyły się roczne uroczystości upamiętniające tragiczną śmierć 17 młodych mężczyzn, którzy zostali rozstrzelani przez niemieckiego okupanta 12 września 1943 r.

Październik

Powołano Szkolne Koło Towarzystwa Przyjaciół Metropolitalnego Seminarium Duchownego, do którego przystąpiło 104 uczniów szkoły podstawowej i 46 uczniów gimnazjum.

W „Starej Zagrodzie”, Mikuszewskie 18, odbyło się Święto Pieczonego Ziemniaka, podczas którego zespół GOK-u „Vox Celestis”, wykonał szereg tradycyjnych pieśni biesiadnych i okolicznościowych. Wysłuchano również kilku utworów poetyckich Marka Michała Kołbuka.

03.10. W sali Gminnego Ośrodka Kultury w Urzędowie odbyła się uroczystość wręczenia medali „Za długoletnie pożycie małżeńskie” przyznanych postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej parom małżeńskim, które przeżyły wspólnie 50 lat. Aktu dekoracji medalami dokonał wójt gminy Urzędów Jan Woźniak. Uroczystość poprzedzona została mszą św. w intencji seniorów.

12.10. W Zespole Szkół Ogólnokształcących w Urzędowie odbyły się Mistrzostwa województwa lubelskiego LZS szkół gimnazjalnych w siatkówce.

24.10. Zakończono gradzenie terenu 2,54 ha przeznaczonego pod poszerzenie cmentarza grzebalnego.

27.10. Gminny etap XIV Jesiennego Konkursu Recytatorskiego. W turnieju wzięło udział 24 wykonawców ze szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich.

28.10. W Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Władysława Jagiełły w Urzędowie odbyło się ślubowanie klas pierwszych. To ważne wydarzenie w życiu pierwszaków. W uroczystości uczestniczył wójt gminy Urzędów Jan Woźniak.

Listopad

08–11.11. XXIV Dni Kultury Zdrowotnej w Urzędowie. Mieszkańcy naszej miejscowości wysłuchali wykładów dotyczących schorzeń będących następstwem uzależnień, przemocy w rodzinie, chorób nowotworowych u kobiet oraz negatywnego wpływu dopalaczy, narkotyków i alkoholu na nasze zdrowie.

11.11. Obchody Święta Niepodległości. Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą w kościele parafialnym, następnie pod pomnikiem Józefa Piłsudskiego odbył się apel poległych, złożono wiązkę kwiatów pod pomnikami i posadzono na rynku dąb upamiętniający katastrofę smoleńską.

Po zakończeniu oficjalnych uroczystości, zgodnie z wieloletnią tradycją, w sali Gminnego Ośrodka Kultury odbyła się akademii poświęcona 92. rocznicy odzyskania niepodległości, którą uświetnił Koncert Zespołu Pieśni i Tańca UMCS z Lublina.

19.11. Zespół Szkół im. Orłów Lwowskich, jak co roku, obchodził Dzień Patrona Szkoły. W ramach uroczystości odbyła się msza św. w kościele parafialnym, po której złożono wiązkę kwiatów pod pomnikiem Orłów Lwowskich.

21.11. Wybory samorządowe w gminie Urzędów. Uprawnionych do głosowania było 7035 osób, w głosowaniu udział wzięło 3499 osób. Wybory wygrał dotychczasowy wójt Jan Woźniak.

Grudzień

02.12. I sesja VI kadencji nowo wybranej Rady Gminy Urzędów.

05.12. W naszym kościele 450 dzieci otrzymało paczki od świętego Mikołaja. Trzynaste spotkanie ze świętym Mikołajem zorganizowała Akcja Katolicka.

09.12. Grupa 20 uczestników międzynarodowej wizyty studyjnej z 7 miast Ukrainy, Białorusi oraz Gruzji gościła w Urzędowie. Urząd Gminy Urzędów jako jeden z samorządów biorących udział w programie „Przejrzysta Polska” przedstawił efekty wdrożenia przez gminę „6 zasad dobrego rządzenia”.

12.12. Przedstawienie pt. *Wszyscy podążajmy do Betlejem* w wykonaniu uczniów z klas IV–V Szkoły Podstawowej w Urzędowie.

19.12. Odbył się Święteczny Kiermasz Misyjny. Przez cały grudzień Szkolne Koło Caritas rozprawdzało świece Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom.

26.12. Rozesłanie kolędników misyjnych, którzy w kolejnych dniach odwiedzali nasze domy.

Marian Surdacki

Są Dzieje Urzędowa – a kiedy miasto?

W perspektywie ćwierćwiecza działalności Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej, ukazanie się monografii *Dzieje Urzędowa* (red. Ryszard Szczygieł, Marian Surdacki) stanowi największe jego osiągnięcie. Jest to wydarzenie bezprecedensowe, na które społeczeństwo urzędowskie czekało od bardzo dawna, a w ostatnich latach z niecierpliwością i wielkim zainteresowaniem towarzyszyło jego powstawaniu. Stanowi ono swego rodzaju pomnik – symbol pamięci o przeszłości ojczystej ziemi, który choć nie z kamienia czy marmuru, pozostanie w świadomości i będzie służył przyszłym pokoleniom. W ten sposób ponad 600-letnia przeszłość Urzędowa została symbolicznie i kompleksowo podsumowana i zamknięta na kartach przygotowanego dzieła. W przyszłości, mamy nadzieję, stanie się ono przedmiotem zainteresowań następnych generacji badaczy.

W moim przekonaniu, ukazanie się monografii Urzędowa to w aspekcie społeczno-kulturowym największe wydarzenie w dziejach Urzędowa. Jest to bowiem osiągnięcie ponadczasowe, w przeciwieństwie do obiektów i wytworów materialnych, niezniszczalne. Nawet kamienne lub żelbetowe domy, asfaltowe ulice ulegną z czasem destrukcji, natomiast dzieła pisane rozproszone po setkach bibliotek krajowych i zagranicznych przetrwają na wieki. Nie przetrwały do dzisiaj lub zachowały się tylko w formie ruin i eksponatów archeologicznych materialne wytwory wielkich cywilizacji: celtyckiej, etruskiej, greckiej, rzymskiej; przetrwały natomiast do dzisiaj w sposób nienaruszony wytwory kultury duchowej tamtych cywilizacji, np. historyczne dzieła Tukidydesa, Ksenofonta, Homera. Podobnie będzie z monografią Urzędowa. Za kilkadziesiąt lat nie będzie już dzisiejszych domów i innych obiektów urzędowskich, lecz spisane i wydrukowane dzieje naszego miasta przynajmniej w pojedynczych egzemplarzach przetrwają.

O wiele łatwiej jest budować kulturę materialną niż duchową. Przekonując kilka lat do finansowego wsparcia powstającej monografii, zadawałem pytanie czy nie stać naszej urzędowskiej ojczyzny na wysiłek finansowego wsparcia, równoważnego najwyżej cenie średniej klasy samochodu osobowego, których na terenie naszej gminy jeździ przynajmniej setki, o ile nie tysiące?

Zgodnie z przyjętym statutem, celem Towarzystwa było działanie na rzecz rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego Urzędowa i ziemi urzędowskiej. W nawiązaniu do tego uchwała Pierwszego Zjazdu Towarzystwa wyznaczyła w 1985 r. dziesięć priorytetowych zadań do realizacji, wśród których na pierwszym miejscu wymienia się wydanie monografii upamiętniającej historię i ludzi ziemi urzędowskiej. Jednym z kolejnych było podjęcie starań o przywrócenie Urzędowowi statusu miejskiego. Dziś z wielką dumą i satysfakcją możemy powiedzieć, że drugie ćwierćwiecze istnienia i działalności Towarzystwa otwiera realizacja celu sprzed lat – wydanie *Dziejów Urzędowa*, ujmujących przeszłość od pradziejów po czasy obecne. Dzieło to rodziło się długo, w różnych

trudnościach, tym większa jest więc satysfakcja z jego powstania. Zapewne ucieszy ono wszystkich żyjących mieszkańców Urzędowa, ale wierzymy że szczęśliwi będą również rodacy – miłośnicy rodzinnej ziemi urzędowskiej, którzy już od nas odeszli, a przez niemal stulecie marzyli o monografii. To im i wszystkim żyjącym, którzy w swych sercach kultywują pamięć o chlubnej tradycji swej małej ojczyzny oraz przejawiają troskę o jej współczesny i przyszły los, poświęcamy tę pracę.

Nie doczekali monografii swego ukochanego miasta, ci, którzy tak bardzo dążyli do jej powstania już w okresie międzywojennym: Aleksander Goliński, Leopold Warchałowski, Michał Pękalski, czy faktyczny jej inicjator, nie tak dawno zmarły prof. Ignacy Wośko. Nie dożył tego momentu również wielki orędownik tej inicjatywy Tadeusz Moch, a także zasłużeni dla Urzędowa: Kazimierz Cieśliński, dr Mirosław Bortkiewicz i Stefan Rolla. Oni mogą cieszyć się z niej już tylko z innej, zapewne lepszej, perspektywy. Kilku innych natomiast jej inspiratorów i protektorów, jak Tadeusz Wośkowski, dr Domicela Pomykańska-Wośko czy Konstanty Wójcik będą mieli możliwość zobaczyć tak bardzo oczekiwane dzieło i ucieszyć się z niego, choć z uwagi na stan zdrowia nie mogą dziś uczestniczyć w jego prezentacji.

Największą wartością, niezależnie od walorów naukowo-poznawczych i sentymentalnych, ukazania się *Dziejów Urzędowa* jest utrwalenie pamięci o żyjących na tej ziemi naszych przodkach, pokazanie ich wkładu w budowę historii i sławy królewskiego wcześniej miasta, które rangą w XV–XVI i początkach XVII w. na Lubelszczyźnie ustępowało jedynie Lublinowi i Kazimierzowi. Pamięć o nich jest naszym wielkim moralnym obowiązkiem, bo „gdy ginie pamięć, ginimy i my”. Kto nie szanuje i nie utrwała osiągnięć swoich poprzedników, ten nie może spodziewać się szacunku i pamięci następców. Pisze o tym dobitnie w swej encyklice *Pamięć i tożsamość* Jan Paweł II. Swego czasu Adam Asnyk w wierszu *Do młodych* pisał:

„Ale nie depczcie przeszłości ołtarzy,
Choć macie sami doskonalsze wzniesić,
Na nich się jeszcze święty ogień żarzy,
I miłość ludzka stoi tam na straży,
I wy winniście im cześć”.

Zainspirowany tym przesłaniem i kierując się troską o utrzymanie w pamięci i świadomości historii naszej małej ojczyzny i zasłużonych dla niej obywateli, postuluję opracowanie *Słownika biograficznego wybitnych i znanych urzędowian*. Ta inicjatywa, najlepiej zbiorowa, winna stać się następnym wyzwaniem działań Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej. Jest grono młodych ludzi, lokalnych patriotów i pasjonatów, których z całą pewnością stać na zrealizowanie tego przedsięwzięcia.

Monografia posiada wielkie walory i cele edukacyjne. Powinna ugruntowywać w powszechnej świadomości współczesnych mieszkańców ziemi urzędowskiej wiedzę o bardzo dużym, nieznanym na ogół znaczeniu politycz-

nym, społecznym i kulturowym Urzędowa w minionych wiekach i budzić poczucie dumy z jego historii. Profesor Ryszard Szczygieł, podsumowując pierwsze dwa wieki dziejów Urzędowa, pisze na kartach monografii (s. 99): „Niewiele było w czasach jagiellońskich miast w Polsce, które mogłyby się szczycić takim szeregiem ludzi wybitnych, odnoszących sukcesy w wielu dziedzinach nauki i sztuki. Dobrze to świadczy o poziomie edukacji w Urzędowie, gdzie społeczność miejska potrafiła wykorzystać sprzyjającą koniunkturę gospodarczą, kontakty ze światem pozamiejskim oraz koncentrację twórczego potencjału ludzkiego”.

Praca nad przygotowaniem monografii do druku w gabinecie prof. Ryszarda Szczygła (pierwszy z prawej), dalej kolejno: prezes TZU Tomasz Wyka, odpowiedzialny za skład Mikołaj Malarczyk oraz prof. Marian Surdacki

Ten potencjał intelektualny był dawniej, ale jest i dzisiaj. W środowiskach ludzi kultury, nauki, a nawet polityki całej Polski bez przerwy spotykam się z opiniami o wyjątkowości Urzędowa, nie tylko dawniej ale i współcześnie. Panuje powszechne przeświadczenie, że miejscowości o tak dużej liczbie ludzi wybitnych, zwłaszcza lekarzy, księży, profesorów pochodzących z Urzędowa nie ma nigdzie indziej, biorąc pod uwagę skalę miejscowości. Mogę powiedzieć, że świadomość o dokonaniach urzędowian i historii ziemi urzędowskiej jest dużo mniejsza wśród naszych współrodaków, niż w powszechnej świadomości. Niewątpliwie monografia powinna to zmienić.

Dzieje Urzędowa nie powstałyby bez merytorycznej opieki wytrawnego znawcy problematyki miejskiej, prof. Ryszarda Szczygła, który przed 12 laty podjął się zorganizowania zespołu autorskiego i opracowania monografii. W pracach redakcyjnych pomagał mu piszący te słowa – współredaktor książki. Wszystkim autorom poszczególnych rozdziałów monografii składamy serdeczne podziękowania. Choć większość z nich pochodzi z innych miejscowości, jednakże poprzez opisanie kolejnych etapów dziejów Urzędowa na zawsze związali się z urzędowską ziemią.

Monografia ta nie wzięła się znikąd, bowiem przeszłość Urzędowa od blisko stu lat interesowała wielu miejscowych obywateli, wyrażających potrzebę opracowania jego dziejów. Byli to na ogół amatorzy, z reguły nauczyciele, którzy sami podejmowali się pisania historii byłego królewskiego miasta. Prekursorem w tym zakresie był

Robert Przegaliński, którego słownikowe opracowanie z 1892 r. przez wiele lat stanowiło punkt wyjścia do wiedzy o Urzędowie. O spisaniu dziejów swego miasta myślał też Aleksander Goliński, który gromadził w tym celu bezcenne materiały, chroniąc je przed zaginięciem i zniszczeniem.

Po raz pierwszy problem monografii oficjalnie poruszył kierownik szkoły powszechnej Leopold Warchałowski, który publikując w 1926 r. *Pyłki monograficzne Urzędowa*, napisał: „Nie piszę zatem monografii, a nawet szkicu monografii, ale drobiazgi [...] *Pyłki* mają być pierwszym krokiem przedwstępnym do opracowania monografii Urzędowa [...]”. Wielkim pasjonatem historii Urzędowa był kolejny kierownik wspomnianej szkoły, regionalista Michał Pękalski, który w końcowej fazie lat 30. ub. wieku wydał serię szkiców. Najważniejszy z nich to *Przyczynek do dziejów krawców urzędowskich w XIX wieku*. Myśl i decyzję o wydaniu tego pryzynku i następnych podjęła rada pedagogiczna szkoły. Zdawała ona sobie sprawę, że wydanie monografii ze względów m.in. finansowych nie było wtedy możliwe, „dlatego postanowiono zdobyty materiał wydawać działami, względnie zagadnieniami, które by się kiedyś zrównoważyły z szeroko pojętą i szczegółowo opracowaną monografią”.

Monografia, która obejmuje historię Urzędowa od pradziejów do czasów współczesnych, jest dziełem 7 profesjonalnych badaczy – profesorów UMCS i KUL – oraz 5 miejscowych historyków. Poszczególne rozdziały w układzie chronologicznym opracowali:

Rozdział I: *Środowisko przyrodnicze gminy Urzędów* – prof. Maria Łanczont i prof. Józef Wojtanowicz,

Rozdział II: *Okolice Urzędowa w pradziejach i wczesnym średniowieczu* – mgr Zbigniew Wichrowski,

Rozdział III: *Lokacja miasta na prawie niemieckim i jego dzieje w czasach jagiellońskich* – prof. Ryszard Szczygieł,

Rozdziały IV i V: *Urzędów w czasach królów elekcyjnych oraz Pod panowaniem Habsburgów* – prof. Marian Surdacki,

Rozdział VI: *W Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim* – prof. Marek Mądziak,

Rozdział VII: *Miasto w osadę zamienione. Od powstania styczniowego do końca I wojny światowej* – śp. prof. Bronisław Mikulec,

Rozdział VIII: *Urzędów w okresie Drugiej Rzeczypospolitej 1918–1939* – prof. Zbigniew Zaporowski,

Rozdział IX: *W latach okupacji niemieckiej 1939–1944* – mgr Wit Szymanek,

Rozdział X: *W okresie Polski Ludowej 1944–1989* – mgr Tadeusz Surdacki,

Rozdział XI: *W III Rzeczypospolitej* – mgr Józef Gałkowski,

Rozdział XII: *Urzędów współczesny* – mgr Andrzej Słowik.

Zespół autorów opracowujących monografię tworzą badacze uniwersyteccy o ogromnym doświadczeniu naukowym oraz lokalni regionaliści i pasjonaci historii pochodzący lub związani z Urzędowem. Z jednej strony gwarantował on naukowy profesjonalizm, z drugiej zaś ambicję i zaangażowanie w prowadzone badania i znajomość lokalnych realiów historii współczesnej.

Mam wielką satysfakcję, że wśród autorów poszczególnych rozdziałów monografii widnieją nazwiska dwóch osób, które uczyły mnie historii (Józef Gałkowski) lub przyczynili się do obrania przeze mnie studiów historycznych (Tadeusz Surdacki). Zresztą tego pierwszego sam zaproponowałem do zespołu redakcyjnego, chcąc wyrazić mu w ten sposób wdzięczność za to, że był w szkole moim prawdziwym mistrzem historii. Z kolei ja również rekomendowałem Andrzeja Słowika do napisania ostatniego rozdziału monografii. Wszyscy trzej ostatni autorzy są więc osobiście dla mnie szczególnie ważni, podobnie jak mój przyjaciel prof. Ryszard Szczygieł, który proponując mi współudział w tworzeniu monografii, na tyle mnie zainspirował, że mogłem w ostatnich latach napisać dwie autorskie książki: *Edukacja i opieka społeczna w Urzędowie w XV–XVIII wieku* oraz *Urzędów w XVII–XVIII wieku. Miasto – Społeczeństwo – Życie codzienne*.

Piszę „miasta”, bo Urzędów, choć nie posiada obecnie takiego statusu, w mojej świadomości nigdy nie przestał być miastem. Jego przeszłość historyczna i duma mieszkańców nie pozwalają zadowolić się tylko statusem siedziby gminy. O konieczności podjęcia starań o odzyskanie przez Urzędów rangi miasta pisałem już wielokrotnie na łamach „Głosu Ziemi Urzędowskiej” (2009, *Nie bójmy się być miastem*), i na stronach moich wcześniejszych książek. Nie przestanę o tym mówić, dopóki będę mógł to robić. Przypomnieć bowiem należy, że z podobnymi postulatami występowali wcześniej wybitni urzędowianie na czele z prof. Ignacym Wośko. Zresztą zgodnie z przyjętym statutem, naczelnym celem Towarzystwa miało być podjęcie intensywnych starań o przywrócenie Urzędowowi prawa miejskiego, opracowanie monografii oraz troska o pomniki. Oczekiwana monografia wreszcie powstała, pomniki odrestaurowano, a nawet wystawiono dwa nowe, w tym pomnik z okazji 600-lecia potwierdzenia przywileju lokacyjnego. Uczyniono to wszystko z inspiracji i zaangażowania władz i członków Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej. Pytanie jaki więc cel pozostał nam do zrealizowania jest więc pytaniem retorycznym. Wiosną tego roku, były marszałek województwa lubelskiego (obecny wicemarszałek) Krzysztof Grabczuk, a także drugi z wicemarszałków Sławomir Sosnowski zagadnęli mnie o problem przywrócenia prawa miejskiego Urzędowowi. Gdy odpowiedziałem, że niewiele w tym kierunku zrobiliśmy, byli bardzo zdziwieni i zawiedzeni, gdyż obaj zdecydowanie taki pomysł popierali. Był przecież Urzędów, jak pisze prof. Szczygieł, jednym z najważniejszych miast w Polsce, dzisiaj natomiast jest, wprawdzie prężną i ambitną, ale tylko jedną z licznych gmin Lubelszczyzny. Pozostaje zaduma i pytanie dlaczego 20–30 mniejszych rangą i znaczeniem historycznym miejscowości naszego województwa może być miastem, my zaś takich aspiracji na serio nie przejawiamy.

Parafrazując kultowe i prorocze słowa Jana Pawła II „nie lękajcie się”, jeszcze raz powtórzę: **nie bójmy się być miastem**. Asekuracja i lęk to najgorsze postawy, w konsekwencji zawsze prowadzące do stagnacji, następnie do regresu, zgodnie z maksymą „kto nie idzie do przodu, ten się cofa”, a ludzie bojaźliwi nie zasługują na szacunek, nie tylko współczesnych, ale i następców.

Wierząc w mądrość i perspektywiczne myślenie urzędowskich rodaków, jestem przekonany, że wcześniej czy później cel ten zrealizujemy. Mam nadzieję, że przy wspólnej mobilizacji mieszkańców i władz gminy będzie to perspektywa najbliższych kilku lat a nie mglistej przyszłości. Zrobmy to szybko, bo każda zwłoka szansę tę będzie zmniejszać, osłabiać świadomość dawnej tradycji, a Urzędów marginalizować i spychać do zupełnego zaścianka małych, nie liczących się i trudno zauważalnych na mapie prowincjonalnych osad i gmin wiejskich. Pokolenie i władze, które tego dokonają, zasłużą na szczególne miejsce w nowo pisanej od dzisiaj, następnej części dziejów Urzędowa. Trudno sobie wyobrazić lepsze otwarcie nowego rozdziału w dziejach Urzędowa i Towarzystwa niż zrealizowanie wysuniętego na pierwszym zjeździe w 1985 r. najważniejszego, a niespełnionego dotąd desideratu odzyskania prawa miejskiego. Potrzeba do tego dobrej woli i konsolidacji działań zarządu Towarzystwa i władz gminy.

Wyrażając wielką satysfakcję z prezentowanego dziś oficjalnie dzieła, pragnę jednocześnie przeprosić, że ukazało się ono nieco później niż oczekiwano. Niech więc pewną rekompensatą za to opóźnienie będzie jakość, lepsze dopracowanie monografii, w której nie udało się uwzględnić najnowszych odkryć, gdyby powstała kilka lat wcześniej. Między innymi dzięki ostatnim badaniom i publikacjom, a zwłaszcza artykułowi ks. Jana Stachowiaka zamieszczonemu w „Głosie Ziemi Urzędowskiej” z 2006 r. przez dr Małgorzatę Ciosmak, można było przesunąć realną datę powstania miasta Urzędowa na ostatnie dziesięciolecie XIV w. i początek panowania Jagiellonów w Polsce.

Dziękuję w imieniu naszego zespołu redakcyjnego wszystkim, którzy się w jakikolwiek sposób przyczynili do powstania tego dzieła. Podziękowania należą się w szczególności panu wójtowi Janowi Woźniakowi i Radzie Gminy, z którymi współpraca Towarzystwa od ponad dwudziestu lat układa się wzorowo. Dziękujemy władzom gminnym za częściowe sfinansowanie i skredytowanie monografii, która może być dla władz i samorządu bezcenną wizytówką. Będzie się nią można pochwalić przy okazji różnych wizyt i obdarować nią niejednego dostojnego gościa. Liczymy też na dalszą owocną, harmonijną współpracę i pomoc ze strony władz gminy dla naszego stowarzyszenia. Wierzę, że może uda się w pewien sposób umorzyć część założonych pieniędzy na nasze przeciwne wspólne dzieło. Podziękowania składam prezesowi TZU Tomaszowi Wyce za skuteczne działania w zdobywaniu części środków na sfinansowanie druku monografii, a także byłemu przewodniczącemu Rady Gminy Antoniemu Sochalowi za popieranie pomysłu wydania monografii i zaangażowanie w zbieranie na nią środków finansowych.

Dzisiaj mamy wielkie święto, cieszymy się więc wszyscy i świętujemy, bo jest to dzień historyczny w dziejach naszej małej ojczyzny, którą bez wątplenia wszyscy tu zebrani ze wszech miar miłują.

Słowa wygłoszone podczas Dni Urzędowa, 11 czerwca 2011 r., przy okazji prezentacji *Dziejów Urzędowa*.

Marian Surdacki

Spotkanie z autorami monografii

3 września 2011 r. w gmachu Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Urzędowie miała miejsce oficjalna prezentacja i promocja długo oczekiwanej przez miejscowe społeczeństwo monografii *Dzieje Urzędowa* pod redakcją Ryszarda Szczygła i Mariana Surdackiego, wydanej w 2011 r. w nakładzie 2000 egzemplarzy przez Towarzystwo Ziemi Urzędowskiej. Już jednak wcześniej książka ta, dosłownie dzień wcześniej przywieziona z drukarni, została wstępnie zaprezentowana 11 czerwca 2011 r. przez M. Surdackiego podczas odbywających się corocznych Dni Urzędowa. Sprzedano wtedy około 150 egzemplarzy monografii, podpisanych przez piszącego te słowa. Dopiero jednak we wrześniu promocja zgromadziła 8 spośród 12 współautorów wydawnictwa. Na spotkanie autorskie przybyli: mgr Zbigniew Wichrowski, prof. Ryszard Szczygieł, prof. Marian Surdacki, prof. Marek Mądziak, prof. Zbigniew Zaporowski, mgr Wit Szymanek, mgr Tadeusz Surdacki, mgr Andrzej Słowik. Z przyczyn obiektywnych nie wzięli udziału w prezentacji: prof. Maria Łanczont, prof. Józef Wojtanowicz, mgr Józef Gałkowski oraz nieżyjący już śp. prof. Bronisław Mikulec. Obecne były władze gminy Urzędów na czele z wójtem mgr. Janem Woźniakiem, przewodniczącym Rady Gminy Markiem Przywarą, byłym przewodniczącym Rady Antonim Sochalem, dyrektorzy miejscowych szkół średnich: mgr Zbigniew Gawdzik oraz mgr Andrzej Rolla, a ponadto osoby zaangażowane w prace techniczno-redakcyjne: mgr Helena Kosienkowska (korekta i adiustacja) i mgr Mikołaj Malarczyk (skład). Specjalnie na tę uroczystość przyjechała rodaczka urzędowska prof. Zyta Grabowska – kierownik Katedry Chirurgii Szczękowej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Promocja zgromadziła też miejscowych miłośników historii Urzędowa w liczbie około 50–60 osób. Spotkaniu i dyskusji przewodniczył prezes Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej mgr Tomasz Wyka.

Ideą i osią przewodnią promocji były wystąpienia obecnych autorów poszczególnych rozdziałów monografii, którzy w ciągu kilku lub kilkunastu minut odpowiadali na pytanie, co nowego wniosły ich badania i teksty w historię Urzędowa. Po tym głos zabrały osoby uczestniczące od początku w pracach organizacyjnych nad *Dziejami Urzędowa*. Byli to Antoni Sochal i wójt Jan Woźniak, którzy podzielili się kulisami powstawania dzieła. Najwięcej jednak o początkach inicjatywy, organizowaniu zespołu autorskiego, długiej i trudnej pracy redakcyjnej mówił prof. Ryszard Szczygieł. Swoją wiedzą na ten temat podzielili się też Tadeusz i Marian Surdaccy. W dyskusji z autorami, która spontanicznie wynikła po zakończeniu prezentacji, głos zabierały także osoby z sali. Między innymi prof. Zyta Grabowska, gratulując ogromnego osiągnięcia, zdecydowanie poparła ponawiany wcześniej przez autorów i redaktorów wniosek o podjęcie i przyspieszenie starań o przywrócenie Urzędowowi prawa miejskiego. Na zakończenie redaktorzy monografii składali dedykacje i autografy na egzemplarzach monografii,

zakupionych podczas prezentacji autorskiej, a także wcześniej. Spotkanie zakończył skromny poczęstunek z lampką wina.

Poniżej przedstawiamy sylwetki i krótkie biografie autorów *Dziejów Urzędowa* (w kolejności napisanych rozdziałów monografii):

Prof. zw. dr hab. Maria Grażyna Łanczont – urodzona w Poznaniu, szkołę średnią kończyła w Przemyślu (I LO im. A. Mickiewicza). Na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS uzyskała tytuł magistra geografii ze specjalnością klimatologia (1973) za pracę dyplomową wykonaną pod kierunkiem prof. E. Michny pt. *Analiza warunków bioklimatycznych woj. rzeszowskiego w świetle temperatur efektywnych w latach 1951–1960*. W roku 1980 została doktorem nauk geograficznych na podstawie rozprawy, wykonanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Adama Malickiego, pt. *Krzywe hipsograficzne Australii w świetle nowej syntezy kartograficznej Świata reprezentowanej przez Mapę Świata 1:2,5 M*. Podstawą przewodu habilitacyjnego (1996) była rozprawa pt. *Warunki paleogeograficzne akumulacji oraz stratygraficzne zróżnicowanie utworów lessowych we wschodniej części Pogórza Karpackiego*. W roku 1999 została mianowana na stanowisko profesora nadzwyczajnego UMCS. W roku 2003 otrzymała nominację na tytuł naukowy profesora, a w 2007 uzyskała na UMCS stanowisko profesora zwyczajnego.

Pełnione funkcje: zastępca dyrektora Instytutu Nauk o Ziemi UMCS (1997–2008); dyrektor Studiów Podyplomowych UMCS w Przemyślu (1999–2003); prodziekan Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UMCS (2008–2011). Od roku 2005 kierownik Zakładu Geografii Fizycznej i Paleogeografii na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS (obecna nazwa Zakład Geoeologii i Paleogeografii, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej).

Autorka 345 publikacji z dziedziny: geologii czwartorzędu (dotyczące głównie lessu i utworów pylastych, procesów eolicznych); stratygrafii i paleogeografii czwartorzędu (zarówno w skali regionalnej, jak i ogólnej; rekonstrukcje paleośrodowiskowe); geoarcheologii (geologia, paleośrodowisko i wiek osadnictwa pradziejowego). Badania naukowe prowadzi na terenie Polski i Ukrainy. Brała udział w badaniach na Spitsbergenie.

Członek korespondent Polskiej Akademii Umiejętności, czł. Komitetu Narodowego Międzynarodowej Unii Badań Czwartorzędu (INQUA), zastępca przewodn. Komitetu Badań Czwartorzędu PAN oraz przewodn. Komisji Lessu tegoż Komitetu, wiceprezes Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich, czł. Komitetu Sterującego Geocentrum Polska, oraz czł.: European Society for Soil Conservation, Stowarzyszenia Archeologii Środowiskowej, Lubelskiego Tow. Naukowego, Tow. Przyjaciół Nauk w Przemyślu, RN Centrum Europy Wschodniej UMCS.

Prof. dr hab. Józef Wojtanowicz (ur. 1936) – geograf z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lubli-

nie. Autor ponad 330 publikacji naukowych, w tym kilku książek (*Wartości geografii*, 2006; *Europejska przestrzeń geograficzno-kulturowa*, 2008; *Współczesne procesy eoliczne*, 2010). Specjalności naukowe to: geomorfologia, paleogeografia, metodologia nauk geograficznych. Prowadził badania naukowe na terenie Polski, na Ukrainie, na Spitsbergenie. Wiele prac poświęcił wydomom śródlądowym, lessom i współczesnym procesom eolicznym, m.in. burzom pyłowym. Wysunął koncepcję termokrasowej genezy jezior Polesia. Jest współautorem czterech arkuszy Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski (1:50 000) z terenu Lubelskiego Zagłębia Węglowego. Jego ostatnie prace dotyczą krajobrazu kulturowego jako głównego kierunku przedmiotu badań geograficznych.

Mgr Zbigniew Wichrowski – ur. w Radzynie Podlaskim w 1956 r., tam skończył liceum ogólnokształcące. Studia z zakresu archeologii Polski i powszechnej na UMCS w Lublinie w latach 1976–1980. Od końca 1980 r. związał się z Muzeum Regionalnym w Kraśniku, w 1989 r. został dyrektorem placówki. Od 1988 r. mieszka w Kraśniku. W roku 1991 skończył Studium Podyplomowe z zakresu muzealnictwa i archeologii na Uniwersytecie Jagiellońskim. Prowadził wiele badań archeologicznych, głównie w rejonie kraśnickim. Interesuje się głównie archeologią miast, ale badał też stanowiska z okresu brązu i okresu wpływów rzymskich, a ostatnio cmentarze z I wojny światowej. Wyniki swoich badań prezentował na wielu konferencjach naukowych oraz w ponad trzydziestu publikacjach w czasopismach naukowych i popularyzatorskich. Jest autorem ponad 100 opracowań dokumentacyjnych wykonanych dla wojewódzkiego konserwatora zabytków w Lublinie dotyczących zabytków z Lubelszczyzny i powiatu kraśnickiego oraz janowskiego i opolskiego. Jest też od wielu lat zaangażowany w ruch regionalny. Był prezesem Kraśnickiego Towarzystwa Regionalnego i wiele lat w Zarządzie Towarzystwa, a także redaktorem i redaktorem naczelnym czasopisma „Regionalista”. Współpracuje ze środowiskami kombatanckimi. Jest wiceprezesem Koła 24. Pułku Ułanów. Współpracuje też z Austriackim Czarnym Krzyżem przy renowacji cmentarzy z I wojny światowej na Lubelszczyźnie i w okolicach Kraśnika.

Prof. zw. dr hab. Ryszard Szczygieł – ur. w 1944 r., w latach 1957–1961 uczęszczał do I Liceum Ogólnokształcącego w Zamościu, zaś po maturze podjął studia historyczne na Wydziale Humanistycznym UMCS, które ukończył w 1966 r. obroną pracy magisterskiej, napisanej pod kierunkiem prof. Adama Kerstena. Jeszcze w tym roku podjął pracę w Katedrze Historii Polski do XVIII w. UMCS na stanowisku asystenta. Pod kierunkiem prof. Kazimierza Myślińskiego przygotował i obronił w 1973 r. pracę doktorską na temat *Konflikty społeczne w Lublinie w pierwszej połowie XVI w.* (opublikowaną następnie przez PWN w 1977 r.). Habilitował się w 1990 r. na podstawie rozprawy *Lokacje miast w Polsce w XVI w.* W tymże roku objął kierownictwo Zakładu Historii Polski Średniowiecznej Instytutu Historii, którym kieruje do dzisiaj. W roku 1992 został mianowany na stanowisko prof. nadzwyczajnego UMCS, w 1999 r. uzyskał tytuł profesora, zaś w 2003 r. stanowisko prof. zwyczajnego.

W latach 1990–1993 był prodziekanem, zaś w latach 1993–1999 dziekanem Wydziału Humanistycznego UMCS, od 2008 r. jest prorektorem tej uczelni.

Zajmuje się historią osadnictwa i dziejami miast w średniowieczu i okresie wczesnonowożytnym w Polsce, szczególnie zaś na terenie Małopolski i Rusi Czerwonej. Autor ponad 250 prac naukowych, w tym 23 książek autorskich i współautorskich, wśród nich 17 monografii miast. Był także redaktorem 10 z nich, m.in. Bychawy, Chełma, Hrubieszowa, Końskowoli, Ostrowa Lubelskiego, Tarnobrodu, Tomaszowa Lubelskiego i Włodawy.

Należał do współzałożycieli Wojewódzkiej Rady Towarzystw Regionalnych w Lublinie, która powstała w 1982 r. Był jej przewodniczącym przez trzy kadencje (1983–1988; 1991–1994). W latach 1994–2000 redaktor naczelny „Regionu Lubelskiego”. Członek Komitetu Nauk Historycznych PAN w latach 1998–2006 oraz Komisji Historii Miast (od 1991) i Komisji Geografii Historycznej (od 1996) tego Komitetu. Członek Rady Muzeum w Lublinie, Chełmie, Kazimierzu Dolnym, Sandomierzu i Zamościu. Wypromował 179 magistrów i 8 doktorów.

Prof. zw. dr hab. Marian Surdacki – ur. w 1955 r. w Urzędowie, od czasu studiów historycznych (1975–1980) związany z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II i Instytutem Pedagogiki. W latach 1980–1981 staż naukowy na Uniwersytecie *Sapienza* w Rzymie pod kierunkiem prof. Gabriele De Rosa. Stypendysta Uniwersytetu w Perugii (1980, 1986), Szkoły Historycznej Włosko-Polskiej w Rzymie (1988–1989) oraz Fundacji Lanckorońskich (1994, 2001, 2006). Współpracuje z instytucjami i naukowcami włoskimi. Wykładał na Uniwersytecie *Lumsa* w Rzymie. Twórca i kierownik Katedry Historii Opieki Społecznej. W latach 2005–2011 wykładowca Wyższej Szkoły Nauk Społecznych Jana Chrapka w Radomiu i Wyższej Szkoły Nauk Społecznych i Technicznych w Radomiu. Zainteresowania: historia opieki społecznej, historia wychowania, dzieje miast, regionalizm. Autor książek: *Opieka społeczna w Wielkopolsce Zachodniej w XVII i XVIII wieku* (1992), *Dzieci porzucone w Szpitalu Świętego Ducha w Rzymie w XVIII wieku* (1998), *Il brefotrofo dell'ospedale di Santo Spirito in Roma nel XVIII secolo* (2002), *Edukacja i opieka społeczna w Urzędowie XV–XVIII wiek* (2004); *Urzędów w XVII–XVIII wieku. Miasto – Społeczeństwo – Życie codzienne* (2007). Redaktor prac zbiorowych: *Religie – edukacja – kultura* (2002), *Bracia czynicie dobro. 400 lat Zakonu Bonifratrów w Polsce 1609–2009* (2009). Współredaktor: *Dzieje Urzędowa* (2011), *Vir honestus ac bonus. Stanisław Litak 1932–2009* (2011). Redaktor i wydawca serii „Prace z dziejów szkolnictwa i opieki społecznej w Polsce”. Od studiów współpraca i kontakty z włoskimi historykami. Opublikował 17 artykułów we Włoszech. Aktywny regionalista, wiceprezes Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej, redaktor naczelny: „Głosu Ziemi Urzędowskiej”, członek zarządu Wojewódzkiej Rady Towarzystw Regionalnych, członek komitetu redakcyjnego „Regionu Lubelskiego”, autor ok. 40 artykułów na temat Urzędowa. Członek zarządu Instytutu Geografii Historycznej Kościoła w Polsce, członek zarządu Towarzystwa Nauko-

wego KUL. Wypromował 6 doktorów i 125 magistrów. Pasjonat sportu.

Dr hab. Marek Mądzik, prof. nadzw. UMCS – kierownik Zakładu Historii Krajów Europy Wschodniej. Studia historyczne ukończył w 1969 r. Doktorat w zakresie nauk humanistycznych uzyskał w 1976 r. Habilitacja na podstawie rozprawy *Działalność społeczno-kulturalna i polityczna Polaków w Gruzji na przełomie XIX i XX wieku*, Lublin 1987. Prof. UMCS od 1991 r. Zainteresowania naukowe: dzieje społeczności polskiej w imperium rosyjskim w latach 1905–1918. Członek PTH od 1970, LTN od 1987, sekretarz Oddziału PTH w Lublinie 1980–1985, członek Komitetu Słowianoznawstwa PAN w l. 1993–1999, członek Komitetu Badania Polonii PAN od 1999, członek Komitetu Redakcyjnego czasopisma „Pro Georgia” od 1991, członek Komitetu Redakcyjnego „Res Historica”. Autor ponad 120 prac naukowych, w tym współautor monografii miast Lubelszczyzny, m.in. Ostrowa Lubelskiego, Hrubieszowa, Tomaszowa Lubelskiego, Tarnobrodu, Urzędowa, Zaklikowa. Promotor 8 prac doktorskich, recenzent w 10 przewodach doktorskich i 2 przewodach habilitacyjnych. Promotor ponad 150 prac magisterskich i licencjackich

Dr hab. Bronisław Mikulec, prof. nadzwyczajny UMCS i KUL – ur. w 1936 r., w 1955 r. ukończył Liceum Ogólnokształcące w Dubiecku i rozpoczął studia historyczne na Wydziale Humanistycznym UMCS, zakończone w 1960 r. obroną pracy magisterskiej, napisanej pod kierunkiem doc. Tadeusza Mencla. Następnie przez 15 lat pracował w szkolnictwie i nadzorze oświatowym na terenie województwa rzeszowskiego: w Dynowie, Ulanowie, Stalowej Woli i Tarnobrzegu.

W roku 1975 na podstawie pracy *Przemysł cukrowniczy w południowo-wschodniej Polsce w latach 1894–1939* napisanej pod kierunkiem prof. T. Mencla uzyskał stopień doktora. Jeszcze w tym roku rozpoczął pracę w Zakładzie Historii Nowożytniej Instytutu Historii UMCS na stanowisku adiunkta. Habilitował się w 1990 r. na podstawie rozprawy *Przemysł Lubelszczyzny w latach 1864–1914*. W roku 1996 otrzymał nominację na stanowisko prof. nadzwyczajnego UMCS, na którym pracował do przejścia na emeryturę. Od 2003 r. kierował Zakładem Historii Gospodarczej Instytutu Historii UMCS. Następnie został zatrudniony na KUL. Zmarł 15 maja 2007 r. w Lublinie.

Autor ponad 100 prac naukowych, w tym dwu książek, których problematyka koncentrowała się wokół historii gospodarczej ziem zaboru rosyjskiego w XIX i początku XX w. oraz w latach Polski Odrodzonej 1918–1939. Zajmował się rozwojem przemysłu i handlu, dziejami mieszczaństwa i początkami lubelskiej burżuazji, ruchem spółdzielczym. Jako współautor monografii Hrubieszowa i Tarnobrodu opracował okres od powstania styczniowego do końca I wojny światowej w dziejach tych miast.

Prof. dr hab. Zbigniew Zaporowski – ur. w 1952 r., historyk, kierownik Zakładu Historii Społecznej XX wieku w UMCS. Autor ponad 120 prac naukowych, w tym czterech książek: *Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 1919–1939. Działalność posłów, parlamentarne koncepcje Józefa Piłsudskiego, mniejszości narodowe* (1992); *Między*

Sejmem a wiecem. Działalność Komunistycznej Frakcji Poselskiej w latach 1921–1935 (1997); *Józef Piłsudski w kregu wojska i polityki* (1998); *Wołyńskie Zjednoczenie Ukraińskie* (2000). Zajmuje się historią najnowszą ze szczególnym uwzględnieniem kwestii mniejszości narodowych (Żydzi, Ukraińcy, Białorusini), Kresów Wschodnich i Południowo-Wschodnich, parlamentaryzmu, państwa i prawa, historii regionalnej oraz dziejów NSZZ „Solidarność”. Przedmiotem jego badań jest także historia Lubelszczyzny. Opracował dzieje najnowsze wielu miejscowości m.in. Końskowoli, Bychawy, Ostrowa Lubelskiego. Wypromował 7 doktorów i ponad 200 magistrów.

Mgr Wit Szymanek – urodził się w Brzostkowie, powiat Busko Zdrój. W latach 1952–1956 odbył studia na kierunku historia na UMCS w Lublinie. Od 1956 r. pracował jako nauczyciel i dyrektor w Liceum Ogólnokształcącym w Kraśniku. Pełnił szereg funkcji społecznych, m.in. zastępcy przewodniczącego Powiatowej Rady Narodowej i przewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej w Kraśniku. Prowadził działalność na polu regionalizmu. Był współzałożycielem Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Kraśnickiej w 1963 r. Tematykę regionalną popularyzował prowadząc odczyty, pisząc artykuły np. w „Regionaliście” i „Głosie Ziemi Kraśnickiej” oraz publikując prace popularnonaukowe.

Mgr Tadeusz Surdacki – ur. w 1936 r., absolwent historii KUL, studia ukończył w 1962 r. Pracował do przejścia na emeryturę, przez okres ponad 30 lat, w Archiwum Państwowym, był kierownikiem Oddziału w Kraśniku. Od założenia TZU pełnił wiele funkcji: wiceprezesa, sekretarza, członka zarządu, członka zespołu redakcyjnego – przez 3 lata był redaktorem naczelnym „Głosu Ziemi Urzędowskiej”. Napisał wiele tekstów zamieszczanych w wydawnictwach TZU, jest autorem wielu rycin ilustrujących różne artykuły, a także albumu w formie kart pocztowych pt. *Urzędów dawniej i dziś*. Zaprojektował dwa pomniki, a także brał udział w renowacji pomników zniszczonych przez komunistów.

Mgr Józef Gałkowski – ur. 27 stycznia 1928 r., szkołę podstawową i gimnazjum ukończył w Urzędowie zaś studia humanistyczne (kierunek historia) na UMCS w Lublinie. W roku 1962 zgodnie z kierunkiem studiów podjął pracę w Zespole Szkół Technicznych w Kraśniku. W roku 1991 przeszedł na emeryturę. Jest członkiem Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej i zespołu redakcyjnego pisma „Bractwo”.

Mgr Andrzej Słowik – ur. 29 sierpnia 1970 r., nauczyciel dyplomowany, absolwent teologii wraz z przygotowaniem pedagogicznym Wydziału Teologii KUL, ukończył także studia podyplomowe w zakresie poradnictwa pedagogiczno-psychologicznego o specjalizacji: psychoprofilaktyka zaburzeń rozwojowych w Filii Wydziału Nauk Społecznych KUL w Stalowej Woli, katechizuje od 1992 r. (w latach 1992–1996 w SP nr 5 w Kraśniku), w Urzędowie od 1996 r. W parafii przewodniczy Parafalnemu Oddziałowi Akcji Katolickiej i jest redaktorem naczelnym miesięcznika „Bractwo”. W Towarzystwie Ziemi Urzędowskiej był członkiem zarządu, a obecnie jest wiceprezesa.

Teresa Kaźmierak

Dni Urzędowa 2011

W dniach 11–12 czerwca br. po raz kolejny w naszej miejscowości odbyły się Dni Urzędowa zorganizowane przez wójta i Radę Gminy Urzędów, Towarzystwo Ziemi Urzędowskiej oraz Związek Ochotniczych Straży Pożarnych w Urzędowie.

Tegoroczne uroczystości rozpoczęły się uroczystą mszą św. w kościele parafialnym w Urzędowie w intencji mieszkańców Urzędowa i członków Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej oraz śp. Leona Ulricha i Jana Heweliusza. Po nabożeństwie delegacja w składzie: Jan Woźniak – wójt gminy Urzędów, Jan Buczma – przedstawiciel wojewody i Tomasz Wyka – prezes TZU złożyli kwiaty przy pomniku 600-lecia.

O godz. 10.30 w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Wł. Jagielly odbyło się oficjalne otwarcie Dni Urzędowa przez wójta gminy Jana Woźniaka oraz powitanie zaproszonych gości.

Kolejnym punktem programu była uroczysta konferencja naukowa poświęcona 200. rocznicy urodzin Leona Ulricha i obchodów Roku Heweliuszowskiego. Pierwszy referat pt. *Życie i twórczość Leona Ulricha* wygłosił mgr Andrzej Słowik. Następny referat pt. *Jan Heweliusz – życie i dzieło słynnego astronoma* przedstawił dr Henryk Brancewicz. Po nim zaś Józef Baran, pracownik GOK, omówił i zaprezentował wystawę poświęconą wielkiemu astronomowi Janowi Heweliuszowi. Na zakończenie konferencji Magdalena Mroczek przedstawiła swoją pracę magisterską pt. *Aptekarstwo w Urzędowie*. Można było także obejrzeć wystawę fotograficzną „Atrakcje turystyczne gminy Urzędów”.

Dalsza część uroczystości poświęcona była mgr. farmacji Henrykowi Dąbrowskiemu oraz lek. med. Jerzemu Graszy, którzy obchodzili jubileusz 50-lecia pracy zawodowej. Całe swoje życie rodzinne i zawodowe związali oni z gminą urzędowską. Za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej i społecznej na rzecz środowiska lokalnego i małej ojczyzny wojewoda lubelski Genowefa Tokarska wyróżniła Medalem Wojewody mgr. Henryka Dąbrowskiego. Natomiast starosta kraśnicki Tadeusz Wojtak wyróżnił Medalem Starosty lek. med. Jerzego Graszę. Na tę uroczystość przybyło wielu przedstawicieli środowiska farmaceutyczno-lekarskiego, a wśród nich prorektor Uniwersytetu Medycznego w Lublinie prof. Kazimierz Głowniak i ks. dr Waldemar Sądecki ze Stowarzyszenia Katolickiego Aptekarzy.

Kolejnym bardzo ważnym wydarzeniem w tym dniu była promocja publikacji *Dzieje Urzędowa*, nad którą prace trwały prawie 15 lat, a na ich wynik oczekiwało wielu urzędowian. Publikacja ta została wydana pod redakcją prof. Ryszarda Szczygła i naszego rodaka urzędowskiego prof. Mariana Surdackiego. Jest ona udokumentowaniem wiedzy na temat historii naszej miejscowości i okolic od pradziejów do czasów współczesnych. Przedstawione są w niej postaci twórczo związane i zasłużone dla naszego środowiska. Dzięki temu wydawnictwu na nowo zosta-

ło wzbudzone zainteresowanie przeszłością i tradycją kulturową naszej miejscowości i regionu. Prezentacji monografii dokonał jeden ze współredaktorów – prof. Marian Surdacki.

Uczestnicy uroczystości mogli również obejrzeć wystawę malarstwa i publikacji książkowych autorstwa mgr. Zdzisława Latosa, który w dniu 11 kwietnia 2011 r. został odznaczony przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego honorową odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

Po uroczystościach oficjalnych odbyła się część artystyczna, na którą złożyły się występy taneczne dziewcząt z gimnazjum w Urzędowie oraz recytacja utworów słynnego urzędowianina Leona Ulricha w wykonaniu Emila Chwieja z Zespołu Szkół im. Orłąt Lwowskich.

W godzinach popołudniowych delegacje Ochotniczych Straży Pożarnych złożyły kwiaty przed pomnikiem św. Floriana. Następnie o godz. 17.00 w kościele parafialnym w Urzędowie odprawiona została msza św. w intencji strażaków. Po mszy korowody straży na czele z orkiestrą przemaszerowały do Zespołu Szkół Ogólnokształcących, gdzie odbył się Gminny Zjazd Związków Ochotniczych Straży Pożarnych.

W niedzielę 12 czerwca miały miejsce powiatowo-gminne obchody Święta Ludowego. O godz. 11.15 złożono kwiaty przy tablicy Błażeja Dzikowskiego. Następnie poczty sztandarowe oraz uczestnicy uroczystości przemaszerowali do kościoła parafialnego, gdzie została odprawiona msza św. w intencji ludowców powiatu kraśnickiego i poświęcenie sztandaru PSL.

Dalsza część obchodów Święta Ludowego odbyła się w ZSO w Urzędowie. Prezes ZG PSL Jan Woźniak dokonał otwarcia uroczystości i powitał zaproszonych gości oraz wszystkich uczestników. Następnie odbył się uroczysty moment przekazania przez Krzysztofa Hetmana, prezesa Zarządu Wojewódzkiego PSL, sztandaru dla Zarządu Gminnego PSL w Urzędowie. Przekazany sztandar to symbol honoru, godności i więzi z ojczyzną i tradycją. Kolejnym punktem programu w tym dniu było wręczenie wyróżnień i odznaczeń. Medale im. Wincentego Witosa przyznane przez Naczelny Komitet Wykonawczy PSL otrzymały trzy osoby: Bogdan Świąder, Wiesław Styliński oraz Jan Woźniak. Odznaczenia PSL „Złota Koniczynka” otrzymali: Jadwiga Pawłaszek, Mieczysław Bigos, Tadeusz Dzikowski, Jan Franc oraz Marek Żytek. Wręczenia tych odznaczeń dokonał Krzysztof Hetman – prezes ZW PSL. W tym dniu wręczono również legitymacje członkowskie PSL 55 osobom z gmin Urzędów i Wilkołaz, które wyraziły chęć przynależności do Gminnej Organizacji PSL. Wszyscy zgromadzeni mieli okazję obejrzeć prezentację multimedialną dotyczącą najważniejszych inwestycji urzędowskiego samorządu z udziałem funduszy unijnych.

Obchody Święta Ludowego zakończyła część artystyczna, na którą złożyły się: koncert „Kapeli Janka” oraz występ Ani Tokarczyk i Celinki Zdybel.

Maria Hevelke-Matysiak

Rok Jana Heweliusza

W roku bieżącym obchodzona jest 400. rocznica urodzin Jana Heweliusza. Sejm RP ogłosił rok 2011 Rokiem Heweliusza. Oto treść uchwały sejmowej „Jan Heweliusz – astronom, ławnik i rajca miejski, piwowar i drukarz, malarz, podróżnik, Gdańszczanin Tysiąclecia, polski Leonardo da Vinci. Twórca prototypu zegara wahadłowego i wybitny badacz ciał niebieskich. Uważany za twórcę nowoczesnej selenografii. Na dachach swych 3 domów zbudował obserwatorium astronomiczne, które wyposażył we własnoręcznie skonstruowane znakomitej jakości teleskopy i przyrządy pomiarowe, czyniąc je ówczesnie

Sygnet rodowy z herbem Jana Heweliusza

najlepiej wyposażonym tego typu obiektem na świecie. Heweliusz był jednym z najwybitniejszych przedstawicieli świata nauki w siedemnastym wieku. Jako pierwszy z obywateli Rzeczypospolitej został przyjęty w poczet członków słynnego Królewskiego Towarzystwa Naukowego w Londynie. Gdańskie obserwatorium odwiedzali monarchowie: Jan Kazimierz, Maria Ludwika, Jan III Sobieski, zaś wsparcia finansowego oprócz królów Polski udzielał także Ludwik XIV. Był autorem ponad 20 wielkich dzieł, a wyniki swych studiów i obserwacji drukował w swojej własnej drukarni. Stworzył podwaliny współczesnej astronomii i na stałe wpisał się w historię światowej nauki. W roku 2011 przypada czterechsetna rocznica Jego urodzin. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ogłasza rok 2011 Rokiem Jana Heweliusza”.

Reprinty dzieł Jana Heweliusza

W całym kraju od początku roku realizowane są przedsięwzięcia mające na celu upamiętnienie tej, jakże ważnej dla polskiej nauki, postaci. I tak w ramach obchodów Roku Heweliuszowskiego Koło Miłośników Astronomii w Urzędowie oraz urzędowska rodzina Hevelków 5 lutego uczestniczyli w otwarciu wystawy poświęconej sławnemu astronomowi w Puławskim Ośrodku Kultury „Dom Chemika”. Na ekspozycję złożyły się przywiezione z Fromborka tablice z mapami gwiazdozbiorów, których autorem był Jan Heweliusz oraz wystawa „J. Heweliusz – życie i dzieło” wykonana na podstawie materiałów udostępnionych przez p. Halinę Hevelke. Wykład *Życie i działalność Jana Heweliusza* wygłosił dr Henryk Brancewicz – prezes Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii w Krakowie.

Dr Henryk Brancewicz wygłasza referat podczas Dni Urzędowa 2011

25 lutego w Gminnym Ośrodku Kultury w Urzędowie odbyło się spotkanie członków PTMA i Koła Miłośników Astronomii. W spotkaniu udział wzięli wójt Jan Woźniak, który zaproponował, by w związku z Rokiem Heweliuszowskim podczas Dni Urzędowa zorganizować dzień poświęcony J. Heweliuszowi. Kolejnym zrealizowanym przedsięwzięciem był udział 4 marca w spotkaniu w Domu Kultury LSM w Lublinie. Po powitaniu uczestników przez dyrektora DK Andrzeja Zdunka została przedstawiona rodzina Hevelków, która przedstawiła życiorys J. Heweliusza oraz jego wkład do nauki światowej. Następnie przekazała informacje o historii i pochodzeniu rodziny. Zostało zaprezentowane drzewo genealogiczne rodziny Hevelków oraz zaprezentowano pamiątki po astronomie, w tym sygnet rodowy. Omówiono, w jaki sposób rodzina Hevelków znalazła się w Urzędowie. Na zakończenie uczestnicy zostali zaproszeni do obejrzenia wystawy. Prof. Longin Gładyszewski z UMCS podkreślił wkład J. Heweliusza do światowej nauki. Spotkanie było również okazją do prezentacji dorobku Koła Miłośników Astronomii. Obok wystawy Koło zaprezentowało pokaz multimedialny o swojej działalności, teleskop obserwacyjny, zbiory związane z kosmosem i astronomią.

W sobotę 14 maja obserwatorium w Urzędowie odwiedziła grupa Koła Przewodników Miejskich i Terenowych przy OM PTTK w Lublinie. Przewodnicy z zainteresowaniem obejrżeli wystawę poświęconą J. Heweliuszowi i wysłuchali dodatkowych informacji o gdańskim astronomie. Mamy nadzieję, że odwiedziny grupy przewodników zaowocują współpracą i Urzędów stanie się miejscem coraz częściej odwiedzanym przez zorganizowane grupy.

W Urzędowie żyją potomkowie J. Heweliusza: Maria Hevelke-Matysiak, jej córka Magdalena Hevelke-Matysiak oraz syn Marcin Hevelke-Matysiak. Przechowują oni cenne pamiątki związane z ich sławnym przodkiem: sygnet rodziny z herbem J. Heweliusza, drzewo genealogiczne rodu Hevelków od pierwszej połowy XV wieku po czasy współczesne, reprinty dzieł gdańskiego astronoma *Uranografia*, *Selenografia* oraz inne pamiątki.

W roku 1994 przy urzędowskim GOK-u powstało Koło Miłośników Astronomii im. J. Heweliusza. Patronat nad Kołem objęła Halina Hevelke – żona zasłużonego dla Urzędowa dr. med. Alojzego Hevelke, którego losy wygnańcze skierowały właśnie do Urzędowa. Dzięki pani Halinie został zakupiony pierwszy teleskop do obserwacji nieba i inne pomoce. Żywo interesowała się postępem

Wystawa poświęcona Heweliuszowi

prac związanych z budową kopuły obserwatorium. Po jej śmierci współpracę kontynuuje Magdalena Hevelke-Matysiak, która pełniła funkcję prezesa KMA oraz była współinicjatorką wraz z Józefem Baranem powstania stacji bolidowej, rejestrującej zjawiska meteorowe. Rok 2011 zbiega się z 100. rocznicą urodzin potomka J. Heweliusza – dr. Alojzego Hevelke, który przez 34 lata był lekarzem w Ośrodku Zdrowia w Urzędowie.

Marianna Parczyńska

I Zjazd Absolwentów Szkół Rolniczych w Urzędowie

Trzeba koniecznie pamiętać skąd się wyszło
(C. K. Norwid)

Wyżej cytowane słowa poety zainspirowały absolwentów do próby zorganizowania spotkania po latach. W tym celu powołany został Komitet Organizacyjny, który z wielkim trudem zdobywał adresy, nawiązywał kontakty z dawnymi uczniami. Niekiedy towarzyszyły mu chwile zwątpienia w skuteczność działań. Dzięki uporowi organizatorów i szczególnemu zaangażowaniu przewodniczącej Komitetu pani Jolanty Mazurkiewicz, oczekiwany dzień nastąpił 19 lutego 2011 r.

Zgodnie z polską tradycją odprawiona została msza święta celebrowana przez ks. wikarego Krzysztofa Marcza, podczas której zebrani dziękowali Panu Bogu i Matce Boskiej Urzędowskiej za opiekę nad szkołą przez ponad 50 lat! Modlili się także za żywych i umarłych członków społeczności szkolnej: dyrektorów, absolwentów oraz za duszę zmarłego ks. arcybiskupa prof. dr. hab. Józefa Życińskiego, który 4 czerwca 2003 r. uczestniczył w święcie nadania naszej szkole zaszczytnego imienia Orłąt Lwowskich oraz dokonał poświęcenia sztandaru.

Po opuszczeniu urzędowskiej świątyni absolwenci, wśród głośniejszych rozmów, udali się do GOK-u w celu kontynuowania niecodziennej uroczystości.

W części oficjalnej głos zabrał dyrektor szkoły Andrzej Rolla. Mówca nie ukrywał wzruszenia z powodu sukcesu osiągniętego przez Komitet Organizacyjny, sam bowiem był świadkiem rodzenia się Zjazdu w wielkim trudzie! Dodał, że pokonywanie przeszkód uskrzydla i dodaje sił na przyszłość. Ważni są ludzie o cechach przywódczych i wielkiej sile ducha, czujący więź ze szkołą! Wspomniał również, że w roku 2007 obchodzony był Złoty Jubileusz oświaty rolniczej w Urzędowie i że przed nami stoi kolejne wyzwanie – obchody 55. rocznicy istnienia szkoły i wizja II Zjazdu Absolwentów, tym razem ze 100% obecnością!

Podniosłym momentem spotkania było powitanie dostojnych gości: Jana Woźniaka – wójta gminy Urzędów z małżonką, Wiesławy Węglińskiej-Piwowarek – dyrektor szkoły w latach 1991–1996, Elżbiety Gąsiorowskiej – wicedyrektor szkoły, nauczycieli emerytów oraz chluby szkoły – absolwentów.

Po gromkich oklaskach zebrani z wielką uwagą wysłuchali historii szkoły przedstawionej przez dyr. Andrzeja Rollę, który wspominał między innymi o pokonywanych trudnościach związanych z istnieniem szkoły, reformie szkolnictwa pogimnazjalnego i zmianach, jakie przyniosła. Nasza szkoła dostosowując się do nowej sytuacji

społeczno-gospodarczej poszerzyła ofertę edukacyjną o profile informatyczne i usługowe. Nowe szkoły rolnicze już nie powstały! Kształcenie rolnicze w chwili obecnej istnieje w formie pozaszkolnej czyli egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie rolnika.

Rozwój szkoły i jej osiągnięcia to wynik ofiarnej pracy całego zespołu ludzi, którzy tej placówce poświęcili większość zawodowego życia. W okresie istnienia szkoły pracowało w niej 53 nauczycieli – obecny zespół liczy 30 osób. Wszyscy to zasłużeni pedagodzy i wychowawcy. Złotymi zgłoskami w historii szkoły zapisali się dyrektorzy tej placówki: Stefan Peimel, Zdzisław Latos, Jan Osiak, Władysław Matysiak, Maria Gozdalska, Walenty Biguszewski, Wiesława Węglińska-Piwowarek, a ich dzieło kontynuuje obecny dyrektor Andrzej Rolla.

Przez okres 50 lat istnienia szkół rolniczych kwalifikacje zdobyło 1327 uczniów i słuchaczy. Absolwenci podjęli pracę we własnych gospodarstwach rolnych, w handlu i usługach, ukończyli wyższe uczelnie, pełnią ważne funkcje zawodowe i społeczne. Nasi absolwenci są księżmi, nauczycielami, mundurowymi, pełnią zaszczytne funkcje radnych. Wielu z nich w murach tej szkoły spotkało swoich partnerów życiowych. Doliczyliśmy się 37 małżeństw szkolnych!

Dzisiaj nie ma wątpliwości, że wizerunek szkoły jest pozytywny, inaczej nie istniałaby pół wieku. Najważniejszym dowodem na to jest fakt, że to szkoła rodzinna, wielopokoleniowa. Uczęszczali do niej ojcowie, chodziły ich dzieci, a teraz przychodzą wnuki. Również dyrektor jest synem absolwenta szkoły – Aleksandra Rolli!

„Dzisiejsze spotkanie jest niczym innym jak przywołaniem pamięci, powrotem w czasie [...]” – podkreślił mówca. „Niezwykłym wehikułem, który pozwala nam odbyć podróż ku temu, co minione. Zadziwiające jest, że im dalej jesteśmy od tego, co przeżyliśmy, tym mocniej za tym tęsknimy. Liść, kwiat, szkolny dzwonek, pierwsza a może ostatnia ławka, sukcesy, porażki, czyjś uśmiech, ciepło dłoni... Pamięć to malarz powrotów, to dusza utęskniona przywracająca okruchy życia [...]”

Kończąc swe wystąpienie Andrzej Rolla wyraził nadzieję, że dzisiejszy bal na zawsze pozostanie w pamięci wszystkich jego uczestników, gdyż: „Ważne jest dla nas nie tylko to, dokąd idziemy, ale również chcemy pamiętać o tym, skąd przychodzimy – i chwała Nam za to.”

Oczekiwany momentem było wystąpienie kobiety – wulkanu energii – pani Jolanty Mazurkiewicz, która

z wielkim przejęciem powitała wszystkich uczestników spotkania, kierując doń następujące słowa: „To Wy, obecni w tej sali, pamiętacie, skąd wyszłicie i nadal czujecie więź ze swoją Alma Mater.

Pozdrawiamy również tych, którzy pozostali w domach! Kochani, tęsknimy za Wami! I ufamy, że na II Zjeździe nikogo nie zabraknie!

Szanowni Państwo! Przed nami perspektywa gorących spotkań, wzruszających chwil wspomnień, udanej zabawy i szampańskiego nastroju. Niech zachętą do wspólnej zabawy będą słowa nieśmiertelnego wieszczka Adama: »użyjmy dziś żywota! Wszak żyjem tylko raz«. Wszystkiego najlepszego!”

Poproszony o wystąpienie wójt gminy Jan Woźniak podziękował za zaproszenie, a korzystając z okazji wspominał batalię o usamodzielnienie się szkoły podjętą przez dyr. Wiesławę Węglińską-Piwowarek, przy życzliwym wsparciu wójta Jana Woźniaka. Pani dyrektor, z wrodzonym sobie poczuciem humoru, przypomniała uciążliwą wędrówkę po budynku Ministerstwa Rolnictwa w niewygodnych butach. Okazało się, że poniesiona ofiara nie poszła na marne. Misja dotycząca szkoły zakończyła się powodzeniem.

Po części oficjalnej odbyła się nadzwyczajna lekcja!

W rolę nauczycielki wcieliła się absolwentka Technikum Rolniczego – pani Kazimiera Sabeł, energicznie przystępując do sprawdzenia obecności. Wyczytywani absolwenci mieli obowiązek wyjść na środek sali i zaprezentować się jak najkorzystniej. Wybuchem śmiechu i głośnym komentarzom nie było końca.

Wreszcie nadeszła chwila rozpoczęcia balu, szalonych tańców przerywanych dedykacjami i wręczaniem kwiatów dostojnym gościom, nauczycielom i pani Jolancie Mazurkiewicz.

Wzruszający był moment wspólnego śpiewania piosenki sprzed lat: „Kto za tobą w szkole ganiał [...]”. Pod wpływem tych słów panowie tęsknym wzrokiem wodzili po sali... Niezwykle rozmowy toczyły się przy stołach. Ożywały wspomnienia, głośno mówiono o sukcesach, trochę ciszej i refleksyjnie o porażkach życiowych. Absolwenci podchodzili do nauczycieli jak do starych, dobrych znajomych. Niektórzy ze łzami w oczach skarżyli się, że nie przyszli ich koledzy z klasy, toteż czują się osamotnieni. Niesforni uczniowie wspominali lekcje, które utkwily im w pamięci, na przykład improwizowanie wypracowań, korzystanie z pomocy koleżeńskiej podczas klasówek, cytowali zapamiętane słowa, często używane przez nauczycieli.

Pedagodzy uważnie słuchali wypowiedzi uczniów, z zadowoleniem przyglądali się swoim dorodnym wychowankom pięknie ubranym, płaśającym w takt swojej muzyki, wspaniale integrującym się ze szkolnymi seniorami. Niejeden pomyślał za Janem z Czarnolasu „Serce roście [...]!”

Szalona zabawa trwała do białego rana! Ci, którzy nie przyszli, mają czego żałować!